DIALÓG

KRESŤANSKÝ DISKUSNÝ A POLEMICKÝ MESAČNÍK

II. ročník
5/2009

téma

VIEME OSLOVIŤ

náš hosť

ZBOR MICHALOVCE

dialóg mladých

ČLENSTVO V CIRKVI

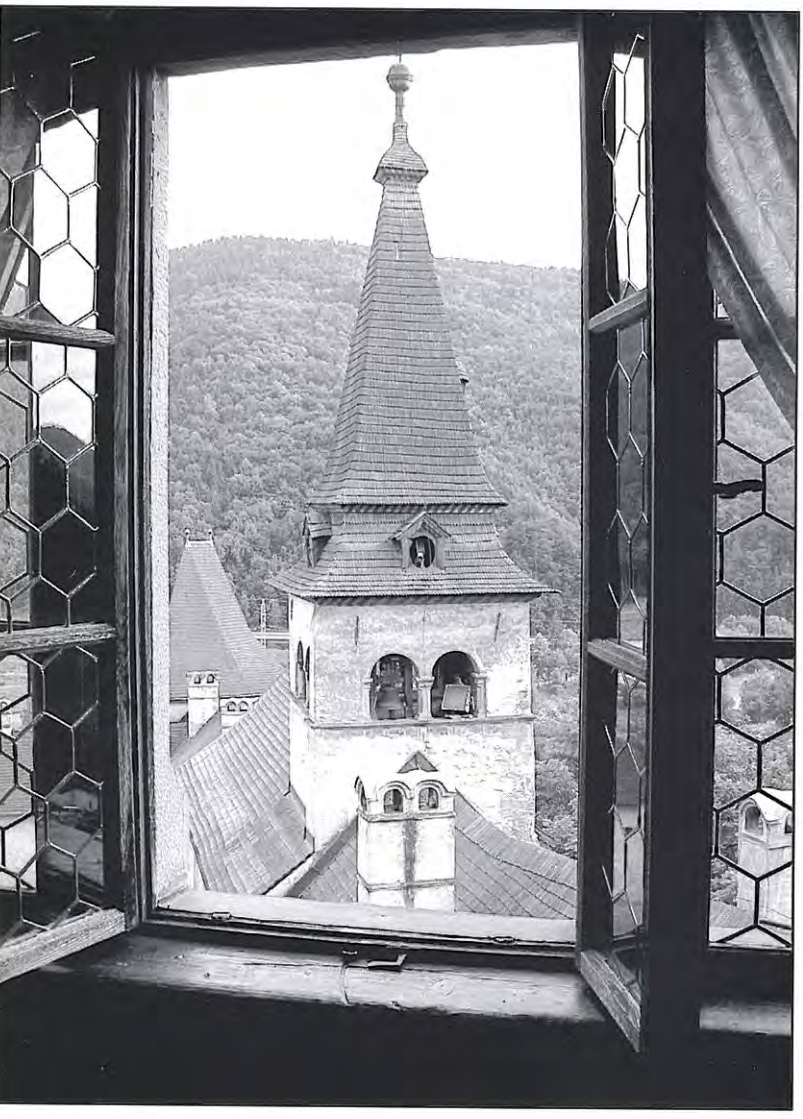

JANA CAMARA: ***Cez okno***

DIALÓG

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €,
(podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky:
cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:
262 104 1859/1100, špecifický symbol 1009

Redakčná rada:
Štefan Markuš, predseda
Tibor Máhrik
Bohuslav Piatko
Josef Sýkora
Rastislav Števko

Šéfredaktor:
Bohuslav Piatko
sefredaktor@mesacnikdialog.sk

Vydavateľ:
Media Svatava, spol. s r.o.

Redakcia:
Dialóg, Živnostenská 2, 811 06 Bratislava,
č. tel.: 02 207 11 468
e-mail: dialog@mesacnikdialog.sk
web: www.mesacnikdialog.sk
Gabriel Gajdoš
e-mail: gabriel.gajdos@cb.sk

Redakcia:
Jana Hlatká
Emil Komárik
Jozef Uhlík
Žilina:
Eva Bechná
Jana Rojková

e-mail na redaktorov v tvare:
priezvisko@mesacnikdialog.sk

Jazyková úprava:
Anna Matláková

Dizajn a grafické spracovanie:
Martin Piatko

Tlač: BB print, Bratislava

Predná strana obálky:
Ľubo Bechný: V kostole
Zadná strana obálky:
Jana Camara: Za svetlom

EV: 2670/08
ISSN: 1337–6985

OBSAH

5
BUĎME SPOLU A NEBOJME SA
Pavel Černý

7
VIEME OSLOVIŤ SÚČASNÍKA?

14
KRÚPOVCI

16
PREDSTAVUJEME ZBOR V MICHALOVCIACH

25
POLITIKA OČAMI PÍSMA III
Emil Komárik

27
DIALÓG MLADÝCH
Členstvo v cirkvi

Miluješ ma?

Nedávno som si vypočul jeden rozhovor. O láske. Takéto rozhovory sa obyčajne odohrávajú v súkromí, v prítmí večera, s vylúčením divákov. Tento rozhovor bol iný. Odohral sa za bieleho dňa na verejnosti, a to dokonca v prítomnosti viacerých svedkov. To preto, aby sme si ho vypočuli aj my.

Nie je to rozhovor zo súčasnosti. Odohral sa niekoľko týždňov po Veľkej noci, pred dvoma tisícročiami, na brehu Genezaretského jazera. Je to rozhovor vzkrieseného Krista s Petrom, v ktorom sa Kristus pýta Petra – Miluješ ma? Keby táto otázka prišla skôr, ešte pred Veľkou nocou, tak by na ňu odpovedal bez zaváhania. Ale teraz? Po tom všetkom, čo sa odohralo počas Veľkej noci? Láska predsa nezrádza, láska nezapiera. Láska sa nezaklína, že nepozná svojho Pána. Takto sa láska nespráva. Pane, nemáš pre mňa inú otázku? Ľahšiu? Prečo sa ma radšej nespýtaš na moju vieru? Alebo na niečo iné? Prečo sa pýtaš práve na to, čo mi tak bolestne pripomína moje zlyhanie? Šimon, syn Jonášov, či ma miluješ viac ako títo? Áno, takto som ja, Peter, chápal svoj vzťah k môjmu Pánovi. Ako súťaž, ako preteky v tom, kto ho bude viac milovať, viac pre neho horliť, viac sa pre neho obetovať. Bol som presvedčený, že tieto preteky vyhrám. A nakoniec som ich prehral. Zlyhal som, a to dokonca viac ako ostatní. Preto byť konfrontovaný s touto otázkou po Veľkej noci naozaj nie je nič príjemné. Je to tá najnevhodnejšia chvíľa. Pre Petra určite. Naozaj?

V skutočnosti je to presne naopak. V skutočnosti je to tá najvhodnejšia chvíľa. Lebo Veľká noc nie je len o zlyhaní Petrovej lásky ku Kristovi. Veľká noc je v prvom rade o zjavení Kristovej lásky i k Petrovi. To je Láska, ktorá milovala i Petra až do konca, až do poslednej kvapky krvi. To je Láska, ktorá vzala na seba všetky zlyhania našej lásky, i Petrovej, i tej mojej. Na Kristovu otázku – Miluješ ma? sa dá odpovedať len po Veľkej noci. Lebo Veľká noc dáva odpoveď na Petrovu nevyslovenú otázku, ktorú nosil v duši po celý čas od svojho zlyhania. Pane, miluješ ma? Po tom všetkom, čo sa medzi nami stalo? Choďte, povedzte i Petrovi, znie Ježišova odpoveď po vzkriesení. Áno, Pane, teraz už viem, že Ty si prvý miloval mňa, aby som ja mohol milovať Teba. Teraz viem, že oveľa dôležitejšia ako moja láska k Tebe je Tvoja láska ku mne. A že tá moja sa môže zrodiť jedine z Tvojej. Peter po Veľkej noci pochopil, že nemôže svoj vzťah ku Kristovi stavať na svojej láske k nemu, ale jedine na Kristovej láske k sebe. Lebo dôležité nie je to, čo on urobil pre Krista, ale čo Kristus urobil pre neho. A z tohto poznania sa zrodila i Petrova odpoveď. Pane, Ty vieš všetko, Ty vieš, že Ťa mám rád. Neviem, či viacej alebo menej ako títo, lebo sa už viac nechcem porovnávať s druhými. Milujem Ťa tak slabo a úboho, aký slabý a úbohý som. Ale prijmi i moju úbohú lásku, lebo inú nemám.

Rozhovor o láske. Odohral sa v minulosti. Ale odohráva sa i v prítomnosti. Ten, ktorý sa pýta, je ten istý. Mení sa len druhá strana. Tentoraz na Petrovom mieste stojíme my, ja a ty. Ako dopadne Kristov rozhovor o láske s nami?

RASTISLAV BETINA
(Autor je podpredsedom RCB v SR a kazateľom CB v Bardejove)

BUĎME SPOLU A NEBOJME SA ÍSŤ DO SVETA

ThDr. PAVEL ČERNÝ, TH. D. *vyštudoval Evanjelickú teologickú fakultu a All Nations Chriastians College v Anglicku. V roku 1993 sa stal predsedom Cirkvi bratskej. Osemročné postgraduálne štúdium završuje v roku 2004 na Karlovej univerzite v Prahe získaním doktorátu teológie. Od roku 2005 je predsedom Ekumenickej rady cirkví v ČR. S manželkou Hanou majú tri dospelé deti a dve vnúčatá. Rozhovor pripravil* BOHUSLAV PIATKO.

Foto: MARTIN MARTINOVSKÝ

Končí sa vaše dlhoročné pôsobenie v čele Cirkvi bratskej v ČR. Aké to bolo obdobie pre vás osobne? A aké to bolo obdobie pre CB?

Nemám zatím čas k nějakému hlubšímu hodnocení. Možná to je dobře. Člověk by si mohl připočítávat nějaké zásluhy a to není zdravé! Právě jsem psal 16. předsednickou zprávu pro Konferenci CB. Mnohé zápasy ve mně znovu ožívaly. Bude to šestnáct let tvrdé práce a já jsem velmi vděčný Pánu Bohu za jeho milost, posilu a zachování zdraví. Vděčím Pánu Bohu za dobré spolupracovníky. Čtyřikrát jsem při volbě zažil, že církev zvolila do Rady CB vhodné kandidáty, duchovní lidi, obětavé, čestné a vždy připravené spolu se mnou nést břemena služby. Mnoho jsem se během těchto let učil a musím povědět, že tuto službu stále konám rád. Kdybych v ní nestál tak dlouho, asi bych ještě znovu kandidoval. Teď ale vím, že je dobré končit v pravou chvíli.

Pro Církev bratrskou to bylo náročné a transformační období. Uměli jsme žít a sloužit v době totality. V demokratické společnosti bylo třeba církev postupně otvírat, vstupovat do nových služeb a na veřejnost. Také jsme mohli rozběhnout program zakládání nových sborů, který přináší požehnání v nových lidech, kteří se prostřednictvím nových sborů dostali ke Kristu. Období to bylo velmi náročné tím, že jsme v církvi museli vytvářet nové struktury, rozvíjet evangelizaci, diakonii, Evangelikální teologický seminář, stavět nové modlitebny, opravovat staré a mnoho jiných úkolů. V roce 1993 českou část tvořilo 37 sborů, dnes jich je 69. Také členská základna vzrostla téměř o 2000 členů a přibylo mnoho kazatelů a pracovníků. To je ale pouze řeč čísel. Jen Pán ví, jak tomu odpovídá duchovní růst. Je pravdou, že Církev bratrská přestala být v ekumeně brána jako malá okrajová církev, ale dostala se do samotného středu ekumenického dění. Jsme např. první protestantskou církví, která vyslala vojenského kaplana. Rozvinula se diakonie. Církev bratrská je dnes církví, se kterou se v ekumeně a leckde i ve společnosti počítá. Věřím, že Církev bratrská má velké a dobré dědictví a svou evangelikální teologií a důrazy zbožnosti je schopna na různých rovinách spolupracovat s církvemi lidovými i s církvemi charismatickými a letničními. Dokonce se zdá, že můžeme pomáhat vytvářet jakýsi most k jednotě.

Vediete aj Ekumenickú radu cirkví v ČR. O Čechách vládne všeobecná mienka, že sú krajinou ateistickou. Ako sa na to pozeráte vy?

Já mám problém se slovem ateismus. Když chceme vést dialog s přesvědčenými ateisty, tak se dost těžko shánějí. Na českou populaci patrně více sedí termín „sekularismus" či „moderní pohanství". Každý nakonec v něco věří a nějakého bůžka si vytvoří. Člověk je skutečně „továrnou na modly". Procentuelně ale velmi málo lidí věří v Boha zjeveného v Ježíši Kristu. Na jedné straně byla marx-leninská indoktrinace velmi úspěšná, na druhou stranu se možná v našem národě dodnes projevují důsledky těžké perzekuce z období rekatolizace a potom nápor osvícenství, materialismu, komunismu a dalších nástrah. Na druhou stranu si myslím, že církve byly pročištěny a že v nich zůstali lidé, kterým o něco jde. Naši evangelizační situaci vnímám často jako otevřenější, než v Západní Evropě. Lidé jsou evangeliem oslovitelní a to, že jsou často „nepopsanou tabulí", dává možnost psát základy křesťanské zvěsti. Je ale jasné, že evangelium musí být neseno s pokorou, láskou a velkou vytrvalostí. ➤

Ak sa o Česku hovorí ako o ateistickej krajine, o Slovensku sa hovorí ako o kresťanskej (vyše 80% ľudí sa hlási ku kresťanstvu). Iste máte kontakty aj so Slovenskom, minimálne so slovenskou CB. Myslíte si, že po rozdelení Česko-Slovenska a mierne odlišnom smerovaní samostatných štátov ide aj vývoj v dvoch častiach cirkvi odlišným smerom?

Myslím, že rozdíly jsou v mentalitě, v některých způsobech práce, ale teologické základy se snažíme držet společně. Pokud jde o spiritualitu, pak v obou částech došlo ke značnému rozšíření projevů zbožnosti a různých forem služby.

Kam smeruje česká CB?

Ve směrování nevidím zásadní rozdíl. Samozřejmě, že jsme po revoluci zkoušeli různé způsoby služby a také jsme se pokoušeli upravit pravidla svého církevního soužití. Česká část se možná trochu více vyvíjela jako církev s důrazem na jistou příchuť presbyterianismu. Zjistili jsme, že pro zařazení většího počtu pracovníků a zakládání nových sborů je třeba zpevnit břehy – to znamená pravidla, aby se církev nerozlila do svého okolí a neztratila svou slanost. Asi jsme méně fungovali jako svobodná církev, protože jsme začali širší spolupráci se státem a ekumenou a vysílali pracovníky do sociální práce, do kaplanských služeb v armádě, do věznic, zdravotnických zařízení, médií, do politiky a pod. Teologií a zbožností jsme si stále velmi blízko. V české části je patrně trochu více důrazů na tradici staré Jednoty bratrské, která svou teologií, svými řády a svým zápasem o společenství je stále inspirací. Zároveň jsme vstřícnější k projevům charismatické zbožnosti, než část slovenská.

Kam podľa vás smeruje jej slovenská časť?

Slovenská část církve se patrně vyvíjela trochu více ve stylu kongregačních a nezávislých sborů. V posledních letech ale opět směřuje k posílení také presbyterních důrazů (centrálnější řízení volenými zástupci Rady a Konference). To znamená, že konference mají větší váhu a že je třeba řešit věci společně a Ústava a Řád musejí být závazné, právě tak jako usnesení konferencí. Je jasné, že při menším počtu sborů se některé věci dělají jinak. Vidím určitou oscilaci obou částí církve, ale potom znovu návrat k našim společným duchovním kořenům. Již samotný kontakt se zahraničními církvemi vnáší větší pestrost a vede nás k novému hledání. Musím ale povědět, že jsem rád, že nás tato otevřená spolupráce se zahraničím neodcizila, tak jako se to stalo v některých církvích bývalého postkomunistického bloku, kde zahraniční pracovníci způsobili dělení církví.

Ako vidíte vývoj malých cirkví v období po 89. roku. Čo priniesla sloboda českej CB? Ktoré aktuálne problémy sú na stole?

Jsem vděčný za to, že jsem po letech kazatelské práce v době totality mohl zažít službu ve státě, kde je náboženská a občanská svoboda. 42 let totality bylo už příliš dlouhých. Uvítali jsme svobodu a začali přemýšlet o přípravě pracovníků a zakládání nových sborů. I když jsme některé věci nedokázali, přesto život ve svobodě byl úžasnou výzvou k evangelizaci, k rozvíjení práce s dětmi a mládeží, k zakládání domácích skupin. V současné době prožíváme opět nedostatek pracovníků. Mohli bychom udělat daleko více, ale není dost lidí, kteří by se cele odevzdali Bohu a byli ochotni vstupovat do kazatelské služby, do kaplanských služeb, do zahraniční misie, diakonie apod.

Myslíte si, že malá cirkev, napríklad CB, by mala mať pevnejšiu štruktúru so silnejšími právomocami centra, alebo stačí len voľné združenie zborov, ktoré sa iba označuje jedným názvom?

Když povím, že doba není jednoduchá, tak to není pro mě frází. Valí se na nás tolik bouří a smrští, že jeden sbor je příliš malou lodičkou, která nemůže ustát nepohodu. Myslím především na teologický liberalismus, scestná učení, ale potom také etický liberalismus (potraty, homosexuální partnerství, euthanasie, problémy pokusů na embryích, rodinné krize a rozvody, sexuální nevázanost a mnoho jiného). Na tyto problémy nestačí jeden sbor. Je důležité budovat sítě spolupráce. Jeden sbor nemůže mít kvalitní odbor studijní, dětský, dorostový, mládežnický, odbor pro rodinu, internetovou a mediální komunikaci, evangelizační, pro zahraniční misii, diakonii, finanční a pod. Jeden sbor to nemůže ustát. Věřím, a mám to zdůvodněné i biblicky, že sbory mají být propojeny a že má fungovat služba *episkopé* – služba biskupského dohledu a také učitelský úřad v oblasti apoštolského učení a etiky života. Dnes je pro různé organizace důležitá supervize. I sbory potřebují apoštolské a pastýřské vizitace, aby mohly hlouběji reflektovat klady a zápory svého života. Sám sleduji vývoj některých samostatných sborů a jiných denominací s nezávaznými vztahy. Některé z nich se pěkně rozběhly, ale časem zplaněly. Myslím, že potřebujeme odpovědnost a podřízenost vůči církevním strukturám a zároveň potřebujeme zachovávat princip subsidiarity (nadřízená složka nezasahuje do oblastí, které jsou v pravomoci složky místní) a vzájemně si sloužit a pomáhat. Čím rychlejší rozvoj a růst sborové práce, tím víc je třeba zpevnit břehy a provádět časté duchovní supervize. Sbor v Laodikeji říkal: *Jsem bohatý, mám všecko a nic už nepotřebuji!* A Pán mu odpověděl: *A nevíš, že jsi ubohý, bědný a nuzný, slepý a nahý.* Samozřejmě, že tzv. „centrum" – Rada, sekretariát, odbory – musí být duchovní a pružné a musí mít ducha služby. Otázky vedení, spolupráce, podřízenosti jsou důležitou součástí budování církve. V dějinách je mnoho příkladů jak nezdravý independentismus zabrzdil duchovní probuzení a jak silné osobnosti, které stály u počátků duchovní obnovy se staly její brzdou a někdy i zkázou. My lidé potřebujeme řád – pravidla a to není jen důraz Církve bratrské, ale jak jsem stále více přesvědčen, důraz Starého i Nového zákona.

➤

České cirkvi sa intenzívnejšie zapájajú do rôznych diskusií spoločenského charakteru (napr. aj proti niektorým európskym legislatívnym prvkom a pod.) Ako sa na to pozeráte? Má sa cirkev miešať do vecí verejných?

Člověk nemůže být apolitický. Právě u nás probíhá velká křesťanská akce, na které spolupracuje i předseda senátu. Heslem je: „*K triumfu zla postačí, když slušní lidé nebudou dělat nic.*" V Německu byly kdysi církve poměrně silné. Přesto někteří křesťané prohlédli až ve chvíli, kdy už pracovaly plynové komory a umírali Židé. Každý křesťan má odpovědnost za místo a zemi, kde žije. A někteří křesťané jsou jistě povoláni i do politické diakonie. Věřím, že máme poselství i mandát k takové službě.

I účast ve volbách je důležitým projevem politické zodpovědnosti. Letos Česká republika předsedá EU. Snažíme se využít příležitost a do tohoto evropského spletence dobrých i špatných věcí podtrhnout alespoň některé priority, jako je např. ochrana rodiny, ochrana náboženské a občanské svobody, snaha o prostředkování na Středním východě mezi Izraelem a Palestinci, odpor vůči obchodu s lidmi a další. Samozřejmě, nesmíme se nechat vmanipulovat tam, kde bychom již podle Božího slova a svého svědomí být nemohli. Angažovanost ve věcech veřejných bývá náročná a riziková, ale lidská pasivita a lhostejnost bývají daleko horší a jsou spojené se sobectvím. O Pánu Bohu čteme, že miloval svět tak, že poslal svého Syna! Můžeme snad my, Boží děti, svět přehlížet a distancovat se od něj?

Ako je to u vás s mládežou?

Obecně z práce mezi mládeží máme radost. Mládeže přibývá a je velmi akceschopná v evangelizaci a učednictví. Na druhou stranu není lehké integrovat různé nové křesťany, kteří si, samozřejmě, přinášejí svou kulturu a někdy i etiku. Mládež dostává mnoho příležitostí ke službě a je nepochybně pevnou součástí církve. Ve většině případů se mládež hlásí do členství v církvi a bere celé Kristovo tělo za vlastní. V mnoha sborech je úspěšně překonáván generační rozdíl. Vyvstává zde vážná otázka, zda je církev pro mládež dobrým příkladem. Mnozí mladí lidé přicházejí z rozbitých rodin. Ale často ani mladí

lidé z věřících rodin před sebou neviděli dobré příklady, které by je motivovaly k následování. To mě velmi zaměstnává. Přál bych mládeži, aby před sebou viděla vzory – otce a matky, kazatele, starší sboru, pracovníky církve, kteří by jim modelovali život následování Krista. Těší mě, že v některých sborech mládež touží po duchovním probuzení církve. Roste touha po duchovních cvičeních, zpovědi, následování Krista. Někteří dávají přednost práci v křesťanských organizacích za pár korun, před budováním kariéry. Co jsem řekl o rodině, platí i o mládeži. V dnešní Evropě je situace velmi složitá a pluralismus rozmazává hranice mezi dobrem a zlem a relativizuje biblická měřítka. Za mládež se modlíme a věříme, že s ní má Pán Bůh své plány.

Problematika manželstiev – rozvodov. Venuje CB v ČR týmto aktuálnym problémom pozornosť? Ak áno – v čom konkrétne?

Pán Bůh byl Církvi bratrské po mnoho let v této oblasti milostiv. Rozvodů bylo minimálně. V posledních deseti až patnácti letech zaznamenáváme viditelný nárůst. A nejsou to jen noví křesťané, kteří si přinesli sebou své problémy a svá minulá selhání. Často se rozvody objevují i mezi pracovníky sborů a to nás velmi pokořuje. Rada povzbuzuje sbory, aby věnovaly maximální pozornost otázkám manželství a rodiny. Založili jsme také nový odbor pro manželství a rodinu. Tento odbor nabízí sborům přednášky a dále pastorační pomoc prostřednictvím týdenních pobytů pro manželské páry. Myslím si, že my kazatelé pořád málo kážeme o manželství a rodině.

Je třeba této oblasti věnovat velkou pozornost. Snažíme se ve sborech zkvalitnit přípravu na manželství. Ani lidé vychovávaní v křesťanských rodinách nebývají na manželství připraveni. To svědčí o tom, že již v dřívějších generacích, kdy ze společenských důvodů sice tolik rozvodů nebylo, mnohá křesťanská manželství neřešila problémy a stagnovala.

Čo vás osobne čaká po odchode z funkcie?

Nebylo pro mě jednoduché se rozhodnout. Přemýšlel jsme o tom, jak bych mohl být církvi dál prospěšný. Teologie je pro mě nejen práce, ale i můj „koníček". Rád učím v Evangelikálním teologickém semináři v Praze, kde vedu katedru praktické teologie. V tom bych rád pokračoval. Když jsem byl v roce 1993 zvolen za předsedu Rady, musel jsem v Praze opustit sbor, ve kterém jsem tehdy pracoval. Tento sbor právě přišel o svého správce tím, že byl zvolen za nového tajemníka Rady. Staršovstvo se na mě obrátilo s pozváním ke službě a já jsem ho po určitém zkoumání přijal a nedávno byl zvolen za správce sboru s nástupem k 1. 1. 2010. Je to sbor v centru Prahy, v Soukenické ulici. Mám tento sbor stále rád, i když po šestnácti letech je to už sbor naprosto jiný. Chystáme se tedy společně s manželkou, že se do tohoto sboru vrátíme a budeme zde sloužit. Myslím, že je vždy dobré, když vyučování teologie je kombinováno s konkrétní prací v církvi. Modlím se za to, aby to mohla být požehnaná etapa pro sbor i pro nás s manželkou. ◘

Cirkev bratská chce byť otvoreným spoločenstvom, do ktorého môže ktokoľvek prísť a počuť biblické odpovede na najdôležitejšie životné otázky. (web CB)

VIEME OSLOVIŤ SÚČASNÍKA?

Vedieť, čo chceme je veľmi dôležité. No niekedy je dosť veľká vzdialenosť medzi tým, že vieme, čo chceme a tým, čo naozaj vieme. Dokázať osloviť človeka dnešných dní správou o Kristovom spasiteľskom zmŕtvychvstaní nie je v presýtenej konzumnej spoločnosti jednoduché. No niesť túto zvesť stále zostáva jednou zo základných úloh živých kresťanov. To nie je o zakladaní zborov, ale o ich raste a budúcnosti. Vieme to? Je na nás niečo, čo môže prinútiť iných k zamysleniu sa, k postátiu a zmene života? Hľadať odpoveď na tie otázky na základe osobných skúseností, sme sa pokúsili s ľuďmi, ktorí nie sú kazatelia, ale v tej či onej podobe sa venujú komunikácii s ľuďmi z necirkevného prostredia, lebo v ňom každodenne fungujú. Pozvanie do besedy prijali: **ZLATICA KRAMÁROVÁ** zo Žiliny, vydavateľka a šéfredaktorka časopisov s celoslovenskou pôsobnosťou, **ALLAN BUSSARD**, misionár žijúci na Slovensku a misijne pôsobiaci v Afrike (Keňa, Sudán), **MIROSLAV MORAVSKÝ**, rozcestovaný podnikateľ z Kalinova a v snahe zapojiť do dialógu v DIALÓGU aj ľudí z iných živých kresťanských spoločenstiev, sme radi, že pozvanie prijal **ĽUBOMÍR VYHNÁNEK** z Kresťanských zborov, riaditeľ Rádia TWR, známejšieho ako Rádio 7.

Foto: JANA CAMARA

Allan Bussard

Ľubomír Vyhnánek

Miroslav Moravský

Zlatica Kramárová

Besedu nahral
a redakčne spracoval
BOHUSLAV PIATKO

VIEME OSLOVIŤ SÚČASNÍKA?

Takže, bez dlhých úvodov:

Vieme osloviť súčasníka?

Ľ. Vynánek: Možno na začiatok by sme si mohli uvedomiť, že nežijeme len v postkresťanskej, ale aj v postsekulárnej spoločnosti. Marxistický materializmus ľudia vymenili za praktický. Dnes sa už nikto neoháňa nejakými teóriami, ale orientujeme sa na praktický konzum. No na druhej strane, ľudia neprestali hľadať duchovné hodnoty. Aj v tom najširšom zmysle slova – od astrológie, cez rôzne -izmy, až po kresťanstvo. Osloviť takéhoto človeka je dosť ťažké, lebo v našej spoločnosti je každý človek nejakým smerom duchovný, no duchovnosť je tak široko a vágne zadefinovaná, že sa tam zmestí takmer každý – kresťan i nekresťan, proste každý, kto v niečo verí. Tvoja viera je fajn, ale nechaj si ju, podľa možností, pre seba. A do takejto atmosféry povedať ľuďom niečo, čo ich zastaví, alebo zatrasie, alebo ich donúti položiť si otáznik nad sebou, nie je ľahké. Otázka je, aké posolstvo sú takto orientovaní ľudia ochotní prijať.

SILA LÁSKY

Nechcem sa v tejto besede venovať zahraničnej misii a práci v Afrike, lebo tam zrejme ide o úplne iné prostriedky a metódy, ale predsa len, slovo misionára.

A. Bussard: Skôr ako sa dostanem k nejakým úvahám na danú tému, by som chcel pár slov povedať o našej misii. Je zaujímavá tým, že dokáže spojiť Slovensko s Afrikou. Pomocou slovenských sponzorov sa snažíme zabezpečiť dôstojný život ľuďom v Afrike. Tam sa nám v praxi najviac osvedčil starý biblický výrok: *Pán Boh je láska.* Tam pôsobí naozaj len láska. Na človeka, ktorý sa do tejto práce zapojí, musí pôsobiť Boží duch. To platí aj o tých, ktorí nie sú kresťania. Keď sa zapoja do misie v Afrike, Pán Boh začína pôsobiť v ich srdciach. O tom svedčí už to, že robia niečo dobré. Veď kto pomáha ľuďom v tých strašných podmienkach, otvára v sebe kanál na pôsobenie Božieho ducha. To je pre mňa nová skúsenosť. To nefunguje tak, že najskôr musíme človeka presvedčiť, aby uveril, že Pán Boh existuje, ale keď začne pôsobiť láska, láskavosť, často sa človek otvorí tomu, aby Pán Boh vošiel do jeho života.

Takmer úplne sa toto vaše poznanie zhoduje aspoň s prvou časťou akéhosi motta tejto besedy, ktoré v prípravnom rozhovore na túto tému pripomenul žilinský kazateľ CB Tibor Máhrik: **Podľa lásky poznajú, že ste moji učeníci.** ***Konkrétnu skúsenosť máme z Afriky, no mám pocit, že podstatne zložitejšie je to v Európe, ako to naznačil Ľubomír Vyhnánek. Ako Božiu lásku a zvesť o spasení vyniesť za múry kostolov dnes a tu – v kresťanskej Európe, na Slovensku?***

A. Bussard: Je to tak. V Afrike je naozaj jednoduchšie ukázať lásku,

lebo sa prejaví v konkrétnej podobe. Na Slovensku je to oveľa ťažšie.
Ľ. Vyhnánek: Ja mám rovnakú skúsenosť. Pred časom pôsobil na Slovensku jeden americký misionár, ktorý v Amerike založil dva veľké zbory a na Slovensku sa mu po piatich rokoch pôsobenia podarilo získať jedného človeka.

SILA PRÍKLADU

Čím to je? Dakedy mám pocit, že ponúknuť chlieb presýteným ľuďom, ktorý inde zachraňuje životy, je dosť ťažké.

M. Moravský: Začali ste myšlienkou o Božej láske. Ja som si v tejto súvislosti spomenul na to pavlovské: *„viera je z počutia"*. Podľa mojej skúsenosti sa všetko môže začať len tam, kde sú ľudia ochotní počúvať. A ľudia sú ochotní počúvať len vtedy, keď cítia, že majú šancu počuť odpovede na otázky, ktoré v sebe nosia. A to nejde len tak. Ja, napríklad, som typ, ktorý sa musí poznať s partnerom, ak chcem, aby vznikla nejaká hlbšia komunikácia. Moje zmysluplné rozhovory o viere sa diali vtedy, keď už predtým boli nejaké zmysluplné rozhovory o živote, keď som trochu poznal postoje partnerov.
To je jeden spôsob, ktorý vnímam. Ja som sa zámerne presťahoval z väčšieho spoločenstva na malú dedinu, kde žijem vyše dvadsať rokov v malej komunite, no veľa cestujem po svete. A tu sledujem inú líniu, umožňujúcu oslovovať ľudí. Ľudia si niekedy všimnú, či už v malej dedinskej komunite, alebo pri dlhých cestách, že som iný, že sa správam inak ako očakávajú a tým vyvolám v nich otázky. Keď s niekým idete chvíľu životom spolu, jednoducho si všimne, že ste iný a vyvolá to jeho zvedavosť. Takto som začal niekoľko rozhovorov, ktoré sa vyvinuli do možnosti zvestovania evanjelia. Takže – osobný život je príležitosťou na zvestovanie evanjelia. Nie dakde prísť, dakoho stretnúť a zasypať ho rečami o Bohu a spasení. To nemôže vyjsť, aspoň ja o tom neviem.
Z. Kramárová: Tiež si myslím, že doba veľkých masových evanjelizácií, presviedčaní, je za nami. Aj ja vidím skôr príležitosť na svedectvo na základe osobných vzťahov. Čím sa viac pohybujem vo svete biznisu, tým viac vidím zištnosť a účelovosť väčšiny vzťahov, ktoré vo svete bežne fungujú. Avšak – o čo povrchnejšia je pozlátka sveta, o to viac cítiť „vôňu Kristovu" v nás, ktorú svet vníma, hoci ju nevie pomenovať a nepozná jej zdroj. To znamená, že je dobré určitým spôsobom „zapadnúť" do sveta, správať sa v ňom normálne, prezentovať svoje záujmy a postoje. Tam podľa mňa vzniká najlepší priestor pre osobné svedectvo.

Ale kde je ten moment, tá pravá chvíľa na svedectvo?

Z. Kramárová: Keď sme iní a fungujeme len v rámci svojej kresťanskej rodiny a zboru, ľahko sa nám stane, že po pár rokoch stratíme kontakt s vonkajšou realitou. Staneme sa outsidermi, ktorí sú svojmu okoliu len na posmech. Myslím si, že ako moderní, zorientovaní, aktívni a vzdelaní ľudia dnešnej doby môžeme svetu priniesť oveľa viac. Veď ako môžeme ľuďom pomôcť hľadať riešenia, keď nevieme aké si kladú otázky, v čom žijú, keď nepoznáme, o čom je život okolo nich? Ak máme univerzálne pripravenú odpoveď typu Ján 3, 16, nemôžeme sa čudovať, že nie je záujem... Pán Ježiš mal ku každému osobitný prístup, povedal každému iné, podľa okolností, to, čo ten človek potreboval počuť a o to by sme sa mali snažiť aj my.
Ľ. Vyhnánek: Keď je kresťanstvo formálne, nemôže osloviť. Kedysi som počul jednu zaujímavú myšlienku ako odpoveď na otázku: Prečo sú Afričania vnímavejší na evanjelium ako Európania? Istý misionár ten rozdiel prirovnal k svadbe mladuchy a druhému manželstvu rozvedenej ženy. Keď príde misionár niekde v Afrike do spoločnosti, ktorá je ešte založená na rodovej štruktúre so starými kultmi, tak im prinesie niečo naozaj nové. Niečo, čo im dá nádej a osloví ich, keď im hovorí o Ježišovi. Stáva sa, že keď sa obráti jeden člen rodiny, veľmi často sa obrátia aj jej ďalší členovia. To pripomína onú mladuchu, ktorá ide plná očakávania do čohosi nového a vzrušujúceho. No v Európe ľudia kresťanstvo poznajú so všetkými nánosmi a prívlastkami, čo sa po stáročia naň nalepili a žiaľ, mnohé z nich nie sú pozitívne. Je to pre nich len náboženstvo, formálne a nepríťažlivé. Nemajú s ním najlepšiu skúsenosť. Podobne ako rozvedená žena, ktorá sa už v jednom manželstve sklamala a ktorú je veľmi ťažké presvedčiť, že dobré manželstvo je o niečom inom. Asi budete so mnou súhlasiť, že kým život beží v zabehnutých koľajách, ľudia necítia potrebu hľadať Pána Boha. Jednou z mála z výnimiek, kedy sú vnímavejší na evanjelium, sú hraničné životné situácie. Hovorím to preto, lebo nám minulý rok zomrel pri autonehode syn a mnoho jeho kolegov, právnikov sa prišlo s ním rozlúčiť. Podľa ich reakcie viem, že boli slovom a svedectvom o živote s Pánom Ježišom dotknutí. Ako s tým naložili, to je už iná kapitola – ale jasne, možno po prvýkrát v živote, počuli evanjelium o Božej láske...

SILA VNÍMANIA INÝCH

Ale to nie sú bežné situácie a nemožno ich vyhľadávať...

Ľ. Vyhnánek: Samozrejme, že nie, to by bolo trochu morbídne. Ale treba byť pripravený, ako hovorí Peter v svojom prvom liste *„vydať počet o nádeji"*, ktorú ako kresťania máme. Tak to predsa fungovalo aj v prvej cirkvi, v časoch Pána Ježiša. Prichádzali tí, ktorí hľadali, ktorí potrebovali pomoc. Pán Ježiš povedal, že *„zdraví nepotrebujú lekára"*.
Aj v tej dobe to boli skôr ľudia na okraji spoločnosti. No keď sa dnes obzrieme okolo seba, tí čo potrebujú pomoc sú v takej aglomerácii, akou je Bratislava, od nás ďaleko. Mnohí sa pohybujeme vo svojom intelektuálnom, podnikateľskom a inom svete, kde nám je dobre. Núdzni sú ďaleko. Nevidno ich. Možno ich stretneme sem-tam na ulici, keď predávajú *Nota bene*. Ale nechce sa nám s nimi špiniť ruky... Takže – nie vyhľadávať situácie ľudí v nešťastí, ale vnímať citlivo okolie a všímať si ľudí, ktorých život pritlačil do kúta a tam veľmi opatrne a pomaly osloviť svedectvom. Asi každého inak. Verím, že Pán Boh v takej situácii vždy dá vhodné slová. ➤

To je, samozrejme, jedna z ciest. Ale myslím si, že nevieme preklenúť, a možno sa o to ani nesnažíme, to podstatné – ako osloviť takého človeka zvesťou o spasení, ktorý si v tomto kresťanskom svete myslí, že je kresťanom – každú nedeľu je v kostole, prispieva na charitu, kúpi si narcisy, dve percentá z daní dá sociálnym združeniam? Dokonca mnohí chodia možno aj do našich modlitební. Treba ich osloviť? Ak áno, tak čím? Láskou? Vzťahmi? Vo veľkých zboroch sa už ani nevie, kto je kmeňový a kto je nový...

Z. Kramárová: My v Žiline sme dosť špecifický zbor, ktorý asi pred 20 rokmi založil vtedy 70-ročný brat Fajfr. Bolo nás zopár mladých, pozývali sme svojich spolužiakov, kamarátov. Neskôr sme si pozakladali rodiny, takže pribúdali priatelia a mladé rodiny. Na začiatku nás bývalo zo desať. Pamätám sa, ako sa brat Fajfr roky modlil za 40 stoličiek. To bolo niečo nepredstaviteľné! A tých 40 stoličiek sa dožil. Dnes nás v nedeľu býva vyše 100. Zbor výrazne narástol a myslím si, že na základe osobných vzťahov aj stále rastie. A znovu sa potvrdzuje to, o čom sme už hovorili, keď sú dobré vzťahy v zbore a ľudia sa neboja priateľstiev vo svete, v zamestnaní, zbor nemôže nerásť.

Vieme osloviť tých, čo chodia do našich modlitební a sú neobrátení?

Z. Kramárová: Myslím si, že si treba dať pozor na jednu vec – aby naše vzťahy boli čisté, úprimné a nie „kresťansky zištné". Už som totiž začula vetu typu: *„Toľko času som mu venoval a on nič!"* Čiže, zjednodušene povedané – ak sa neobrátiš, tak nie si pre nás zaujímavý... Smutné. Sme len rozsievači, ktorí rozsievajú, ale nikto nám nesľubuje, že práve my budeme brať aj úrodu.

Iná je situácia v malých zboroch a iná vo veľkých. Mnohí v anonymite prežijú dlho...

Bussard: Bratislavský zbor je naozaj veľký. Musím priznať, že hoci tam chodím vyše dvadsať rokov, určite nepoznám ani polovicu ľudí. To môže byť trochu negatívom väčšieho zboru. No na druhej strane treba povedať, že ľudia vo veľkých mestách ako je Bratislava, ktorí začínajú duchovne hľadať, bývajú radi anonymní. Takže ja to nepovažujem za nejakú zásadne negatívnu vec. Bratislavský zbor priťahuje hlavne mladých ľudí, ktorí nechcú byť oslovení okamžite, ktorý by možno nezniesli nejaké vnucovanie. Oni chcú skôr skúmať, zisťovať o čo tu ide, čakajú, či ich dačo osloví. V tomto zmysle má anonymita svoju pozitívnu stránku. Často sa potom zázrak prirodzeného oslovenia udeje na nejakej spoločnej akcii a príde to akoby samo. A zrazu už človek nie je anonymný, ale uverí a stane sa skutočným obráteným kresťanom. V tomto zmysle vnímam evanjelizáciu ako proces, nie ako jednorazový akt.

Ľ. Vyhnánek: Ja som z jedného z troch kresťansko-zborových bratislavských zborov v Rači. Možno porovnateľný s vaším Kalinovom. Je nás tak do 40 aj s deťmi. V takomto rozsahu je dosť ťažké zabezpečiť rast zboru len na princípe priateľstva, je to príliš úzky okruh ľudí. My sa snažíme hľadať cesty k ľuďom cez sociálnu prácu. Písmo nás nabáda, aby sme robili dobre všetkým. Týmto smerom sa snažíme otvárať dvere novým ľuďom. Našim cieľom je dosiahnuť tých 80–100 členov, pretože podľa skúseností z takto veľkých zborov to už potom ide na princípoch, o ktorých ste hovorili a zbory sú schopné rásť systémom „snehovej gule". Keď v takom zbore, ako je váš bratislavský na Cukrovej, pozve niekoho len každý dvadsiaty a niekto z nich uverí, zbor rastie. My zatiaľ naozaj vidíme najefektívnejšiu cestu cez prácu s deťmi a podobne.

So sociálnou cestou oslovovania ľudí majú skúsenosti aj v Kalinove.

M. Moravský: Malé zbory toho naozaj veľa na výber nemajú a cestou diakonie sa uberáme aj my. Súvisí to aj s činnosťou domova dôchodcov Betánia, kde mávame zhromaždenia. Cez sociálnu službu sme sa v Kalinove zviditeľnili. Naše zhromaždenia navštevujú nielen klienti a ich

Vystúp z kresťanskej bubliny, aby si neskončil nepoužiteľný

MARTIN DOBOŠ

Existuje teória, ktorá tvrdí, že mnohí veriaci postupom času konajú podľa určitého postupu, šablóny, ktorý má, podľa nej, štyri fázy.

1. Stávame sa kresťanmi.

Mnohí sa vieme vrátiť v čase a rozpamätať sa na dobu, keď sme vložili svoju dôveru Kristovi. Zažívali to vzrušenie a radosť z učenia sa nových vecí z Biblie. Táto radosť a pokračujúce chápanie Božej milosti v Ježišovi vyústilo v nenútené rozhovory o našej viere s našimi nekresťanskými priateľmi a známymi.

2. Stávame sa časťou cirkevného života.

Logickým pokračovaním v živote novoobráteného kresťana je, že spoznáva stále viac kresťanov, priatelí sa s nimi, stretávajú sa, stáva sa súčasťou cirkevných aktivít spolu s nimi. Napriek tomu stále udržuje kontakt s nekresťanmi, ale tento kontakt je stále slabší. Čím dlhšie sme kresťania, tým máme menej priateľov, ktorí sú nekresťania.

Dokonca, aj keď s nekresťanmi pracujeme, študujeme, bývame ako susedia, zvyčajne sa s nimi nepriatelíme a možno sa za nich ani nemodlíme. Je teda jednoznačné, že potrebujeme kresťanské spoločenstvo – absolútne, nepochybne. Všetci potrebujeme kresťanskú komunitu a musíme tieto vzťahy udržovať a rozvíjať, ale to treba robiť uprostred našej misie pre Ježiša.

Je to až neuveriteľne ironické, že zatiaľ čo my duchovne rastieme, spoznávame viac a viac Písmo, Ježiša,

sme viac a viac premieňaní Duchom, čoraz menej nekresťanov toto zažíva cez vzťah s nami. A teraz nemyslím na pouličnú evanjelizáciu pre nás neznámym ľuďom.

3. Stávame sa súčasťou kresťanskej bubliny.
Keď sme postupne prestali mať vzťah s tými, čo sú mimo cirkvi, niečo sa s nami stane. Začíname vnímať evanjelizáciu primárne ako niečo, čo sa deje v cirkvi cez plánované akcie a kampane. Začíname vidieť evanjelizáciu ako pozývanie ľudí *do cirkvi*, kde pastor vykoná evanjelizáciu a vysvetlí kresťanstvo. Namiesto toho, aby sme strávili nejaký čas s ľuďmi, rozprávali sa s nimi a boli sme pre nich cirkvou *my*.

Začíname si kupovať kresťanské záložky do kníh, rybičky na autá, kresťanské tričká. Väčšinu hudby, ktorú počúvame je kresťanská (gospel, worship). Používame kresťanské frázy a klišé.

Kresťanská subkultúra nás pohltila.
Po nejakom čase strávenom v kresťanskej bubline sa začíname prejavovať negatívne voči svetu okolo. Nechceme mať nič do činenia s tými, ktorí nenasledujú Boha (rovnakým spôsobom ako my). Možno opustíme zbor, ktorý Boh použil, aby sme uverili a hľadáme iný, kde je lepší program, lepšia hudba, zaujímavejší lídri. Náš kalendár je plný cirkevných aktivít a stretnutí.
Práca – kresťania (aj také firmy existujú); dovolenka – kresťania; škola – kresťania; tv a rádio – kresťanské; voľný čas – kresťania.

Vie nás viac zaujať najnovšie kresťanské CD alebo kniha, než uvažovanie, ako by nás Boh mohol použiť pre evanjelium v našom meste.

Milý čitateľ, myslíš si,
že je táto teória pravdivá?
A kde sa nachádzaš TY?!

(Použitá literatúra: They like Jesus but not the Church; Dan Kimball)

návštevy a príbuzní, ale aj zamestnanci domova, ktorí nie sú z našej cirkvi. Tak sa nám podarilo otvoriť dvere pre iných, ktoré by sme iným spôsobom určite neotvorili. Ale ono to tak či tak skončí na osobných vzťahoch s ľuďmi, ktorí sa na základe takýchto kontaktov chcú o nás dozvedieť viacej.

No, pokiaľ viem, dvere ste pootvorili aj zriadením čajovne v budove Betánie.
M. Moravský: Všetko je to o ľuďoch. Čajovňa prináša svoje ovocie. No jedna generácia odišla a teraz je tam nová, mladšia generácia, ktorá sa zatiaľ iba hľadá. Ale výsledky práce tej prvej generácie sa nestratili. Ľudia z jej okruhu teraz tvoria jadro hudobnej skupiny, ktorá sa perspektívne chystá stať skupinou chvál v našom zbore. To Pán Boh zmanažoval a zostalo to v ľuďoch. A môj osobný pocit? Cítim to tak, že to nie je naša individuálna aktivita, ale prispievame do nejakého Božieho plánu evanjelizácie. Keď som bol študent, mal som problém s nadväzovaním evanjelizačných kontaktov. Mal som vtedy rozhovor s jedným spolužiakom a o on mi povedal: Vieš, ja by som ťa ani tak veľmi nepočúval, ale pred niekoľkými rokmi som stretol v zahraničí jedného človeka, ktorý mi hovoril to isté, čo mi rozprávaš teraz ty. On vtedy odišiel veľmi sklamaný, lebo som nereagoval. No keď mi teraz ty, po rokoch a úplne na inom konci sveta hovoríš to isté, tak sa mi zdá, že za tým niečo bude.

SILA SVEDECTVA

Viac-menej sme si povedali, že vieme, aspoň približne, čím treba prakticky oslovovať. Láskou, kvalitou spoločenstva, životným príkladom, ale – vieme aj ako? Ako premeniť to, čo máme, na prijateľné posolstvo? Pán Vyhnánek, vy sa tým v kresťanskom rádii musíte zaoberať.
Ľ. Vyhnánek: Problémy, ktoré sú spojené s misiou alebo evanjelizáciou všetci veľmi dobre poznáme. Na Slovensku ide o to, že väčšina ľudí nejakým spôsobom v niečo verí. Už sme o tom hovorili. A ľudia dosť opatrne, ak nie negatívne, reagujú na akúkoľvek ponuku takéhoto druhu. Považujú to za nátlak, manipuláciu a podobne. Napokon, skúste ísť do mesta a rozprávať traktáty na námestí. Ľudia sa vám veľkým oblúkom začnú vyhýbať. Dnešní ľudia sa jednoducho boja stretnutia s niečím, čo nepoznajú. Máme však skúsenosti z rádia, že ľudia veľmi pozitívne reagujú na svedectvá. Osobná skúsenosť z poznania Ježiša, prežitie, to je stále niečo také jedinečné, že na to ľudia reagujú. Zamýšľajú sa, či veriaci nemá niečo viac, ako má on. To je cesta, ktorou možno veľmi účinne šíriť evanjelium.

SILA SPOLOČENSTVA

A. Bussard: Hovoríme, že evanjelizácia dnešných dní spočíva na osobnom kontakte, priateľstve, poznaní partnera. To je v poriadku. No ja si myslím, že veľmi dôležitá je aj komunita. Keď dokážeme vytvoriť komunitu, do ktorej môžeme pozvať priateľov, osobu, ktorú poznáme, tak väčšia komunita vie osloviť oveľa silnejšie ako jednotlivec. Preto si myslím, že akcie spoločenstva majú veľmi silný dopad na človeka. Každý člen komunity prináša niečo iné, iný pohľad na veci, iný vzťah, iné emócie. Myslím si, že v živote bežného skeptického Slováka má komunita obrovskú úlohu a váhu pri evanjelizácii.
Ľ. Vyhnánek: Ale musí to mať určitú prijateľnú formu. Z vlastných skúseností viem, že ľudia dosť ťažko prijímajú pozvania na evanjelizácie, kde sa, povedzme, hodinu káže. To je niečo, čo je dnes v spoločnosti ťažko akceptovateľné. Samozrejme, nájdu sa výnimky, ale omnoho lepšie ľudia reagujú na komunitné aktivity. My napríklad robievame pred Vianocami akciu *Samaritánova peňaženka*. To je akcia pre deti s nižších sociálnych vrstiev. Keď sme pozývali ľudí zo širokého okolia pozvánkami do schránok, mali sme ich 20 tisíc, prišli na akciu možno piati. Keď sme sa zamerali na sociálne odkázané rodiny, prišlo okolo 100 detí plus rodičia. Možno treba hľadať nejaké kontaktné akcie, kde by sa ľudia ➤

cítili bezpečne, kde by mohli niečo prijať.

Z. Kramárová: Ísť na nejakú evanjelizáciu je pre väčšinu dnešných ľudí úplne nepredstaviteľné. Pre dnešného človeka je to neprirodzené, pokiaľ len nie je v nejakej úplne hraničnej situácii. Podľa mňa je dnes doba osobných vzťahov vznikajúcich na základe spoločných záujmov. Vtedy človek rád príde na nejakú obojstranne zaujímavú akciu, zoznámi sa s našimi priateľmi, ktorí sú naši bratia a sestry v Kristu, zistí, že sú tiež celkom „normálni"... A človek si už potom nájde cestu, ako nadviazať rozhovor.

Myslím si, že pán Vyhnánek vlastne tiež hovorí o adresnosti pozvania.

Ľ. Vyhnánek: Presne tak. Skúsenosť je, že anonymné pozvanie dnes nefunguje efektívne. V tom sa zhodujeme všetci. To je, jednoducho, ako strieľanie naslepo. Doba evanjelizácií tohto typu je dávno preč. Samozrejme, je možné zorganizovať cielene evanjelizačné zhromaždenie pre ľudí, s ktorými sa poznáme a ktorí nám dôverujú. Zväčša prídu a máme takú skúsenosť, že aj reagujú na evanjelium, aj keď to niekedy trvá dlhšie, ako by sme chceli. Nedávno sa u nás jedna pani na evanjelizačnom zhromaždení obrátila, ale trvalo to tri roky.

V minulom čísle Dialógu sme písali o sektách, ktoré sú mnohonásobne väčšie ako naše malé cirkvi, Kresťanské zbory alebo Cirkev bratska. Nepôsobíme my na okolie sektársky a teda neprijateľne?

M. Moravský: U nás v Kalinove to bol veľký problém. Vzniká úplne prirodzene v prostredí, kde pôsobia veľké, známe cirkvi. Tým, že sme iní, automaticky dostávame nálepku čudákov, sektárov. U nás sa to prelomilo vznikom Betánie a sociálnou prácou, ktorá je viditeľná, ktorej ľudia rozumejú a akceptujú ju.

SILA CIVILNOSTI

Vás teda okolie najskôr odmietlo a potom prijalo na základe tejto konkrétnej práce?

M. Moravský: Je to dlhší proces, ale je to tak. Určite tomuto prelomu pomohli aj raňajšie stíšenia v domove, ktoré sú ekumenické. Raz do týždňa tam príde evanjelická farárka, raz do týždňa katolícky kňaz. Tým sa dostávame do úplne inej polohy, lebo prídu k nám. A ľudia si povedia: keď tam idú farári, tak to nemôže byť nič zlé.

Ľ. Vyhnánek: Určite to na dedinách i v menších mestečkách môže byť historicky obrovský problém. My máme rovnakú skúsenosť a môžem povedať, že jeden zo spôsobov, ako to prekonať, je ponúknuť ľuďom niečo, čo potrebujú. Sociálna práca je jedinečná cesta. Dnes vám málokto dá niečo zadarmo. Keď to spravíme my a nič za to nechceme, ľudia si nutne položia otázku, prečo to robíme. A tým sa prirodzenou cestou otvára možnosť povedať im o Božej láske.

A u vás, v Kresťanských zboroch je to ako, rastú vaše zbory alebo stagnujú?

Ľ. Vyhnánek: Je to rozdielne. Väčšinou tie zbory, ktoré sa otvorili spoločnosti, pomaly rastú. Tie, ktoré ostali uzavreté medzi svojimi štyrmi stenami, stagnujú. Tie zbory, ktoré sú dostatočne veľké a nemusia zápasiť o prežitie, sú v nebezpečenstve, že podcenia potrebu ísť s evanjeliom k ľuďom a čakajú, že ľudia prídu za nimi. No Pán Ježiš jednoznačne prikazuje: *„Choďte... kážte... získavajte učeníkov"*. Nejaký čas zbor môže existovať aj bez cieľavedomej misijnej práce a starať sa len sám o seba, ale skôr alebo neskôr smeruje k prirodzenému zániku.

Z. Kramárová: Vrátim sa ešte k tomu, ako nás vníma okolie. Priznajme si, že niekedy sme takí čudáci. Správame sa inak, cirkev má svoj slovník a keď sem v nedeľu niekto príde, ocitne sa v inom svete. Ja som, zhodou okolností, uverila cez pani, ktorá bola z Kresťanských zborov a možno práve preto, lebo bola úplne normálna. To čo rozprávala o živote s Bohom sa mi zdalo neskutočné, ale inak bola úplne normálna.. Týždne a mesiace sme spolu presedeli, prehádali sa na túto tému, čo ➤

Evanjelium a Coca-Cola

GABRIEL GAJDOŠ
(Autor je vikárom na stanici v Žiari nad Hronom.)

Kresťanovi, ktorému je zvesť evanjelia drahá, sa také spojenie môže zdať nevkusné. Ako môžeme niečo také porovnávať? Avšak tým, ktorí vedú cirkevné spoločenstvá, možno toto spojenie nebude pripadať nevhodné.

Podľa štatistík 97% obyvateľov planéty pozná značku Coca-Coly, 72% ľudí na svete videlo plechovku a 51% ju ochutnalo. Dovolím si povedať, že v našom meste ju poznajú takmer všetci, no nie všetci si ju obľúbili.

Vieme, čo chceme?

Koľko ľudí z nášho mesta počulo o našej cirkvi? Odhadujem, že nás pozná menej než percento obyvateľov. Preto sa nečudujem, že nás nemôžu navštevovať, ani k nám patriť. Ak chceme, aby ľudia uverili, musíme ich priviesť na zhromaždenie. Je to najúčinnejší spôsob, lebo návštevník na zhromaždení vníma evanjelium viacerými spôsobmi – cez počuté slovo, modlitby, prostredníctvom spoločenstva, kázania Božieho slova, cestou prejavenej lásky od členov, či kresťanských piesní. Cieľom je priviesť ľudí do spoločenstva.

Pastor Rick Warren uvádza, že 60% obyvateľov z jeho mesta bolo na jeho zhromaždení jeden a viac-krát. Netrápi sa nad tým, či ľudia uverili alebo nie, ale či ich tam dokázal priviesť. Nečudo, že má 25 000-členný zbor.

Stratégia

Coca-Cola má premyslenú stratégiu. Manažment vie, koho chce získať. Svoje reklamy a automaty umiestňujú na strategických miestach. Obsadzujú nimi frekventované miesta a dôležité body.

Evanjelizačná stratégia je tiež dôležitá. Výskum uvádza, že nie je jedno, koho najprv ovplyvníme evan-

jeliom. Ak uverí muž, hlava rodiny, ten ovplyvní 70% členov domácnosti. Keď otec rodiny povie: ideme na zhromaždenie, tak pôjde manželka i deti. Ak uverí manželka, vie ovplyvniť 60% domácnosti. Na zhromaždenie môže zobrať so sebou deti. Pri zasiahnutí detí ovplyvníme nanajvýš 30% rodiny. Prioritou je zasahovať celú rodinu.

Reklama

Pracovníci firmy Coca-Coly na reklame nešetria. Chcú byť všade prítomní. Bez ich reklamy sa nezaobíde žiaden šampionát, cieľavedome sa zameriavajú na široké skupiny ľudí. Vedia dobre, že sa to vyplatí.

V našom zbore sme neminuli všetky peniaze určené na evanjelizáciu. Presunuli sme ich na ďalší rok. Nie že by sme ich nevedeli minúť, ale chceli sme ich použiť zmysluplne. Usudzujem, že problémom cirkvi nie sú financie, ale ich efektívne použitie. Mali by sme zvážiť smerovanie zborových rozpočtov, do čoho dávame najviac peňazí.

Dostupnosť evanjelia

Aby Coca-Colu mohol ochutnať každý, musí sa predávať všade. Miesto toho, aby si firma budovala vlastné obchody, snaží sa dostať svoj nápoj do každej jedálne, bufetu alebo prvotriedneho podniku. Jednoducho vedia, že do ich značkových predajní by chodila iba obmedzená skupina zákazníkov. Coca-Cola je pre masy, je všade a pre všetkých.

Náš týždenný program akcií v cirkvi prezrádza, o čo nám v skutočnosti ide. Väčšina podujatí sa odohráva na cirkevnej pôde, čo predurčuje koho chceme zasiahnuť. Mali by sme pôsobiť nielen v cirkevných priestoroch. Keby Boh poveril zvestovaním evanjelia pracovníkov firmy Coca-Cola, asi by sme boli inde...

Keď s niekým idete chvíľu spolu životom, jednoducho si všimne, že ste iný a vyvolá to jeho zvedavosť.

by bolo pre mňa určite neprijateľné, keby mala nasadenú nejakú kresťanskú masku. Takže ja by som apelovala na to, aby cirkev pôsobila normálne, aby sa ľudia správali civilne, aby svet rozumel tomu, čo hovoríme. Treba neraz scivilizovať aj cirkevný slovník

Musím sa priznať, že mne to stále prekáža pri niektorých medzirodinných stretnutiach. Rozhovory o niečom inom ako o Bohu sa považujú za premárnený čas. Ja som už v Dialógu spomínal svojho starkého, ktorý bol jednoduchý človek, roľník. Ale nepamätám sa, že by sa u nás ustavične hovorilo o Bohu. U nás sa žilo s Bohom.

Ľ. Vyhnánek: To je naozaj problém evanjelizačných rozhovorov. Myslíme si, že stačí donekonečna otáčať Jána 3, 16 a ty, človeče, si s tým urob, čo chceš. Ak prijmeš, si zachránený, ak neprijmeš, si zatratený. Ale prístup Pána Ježiša bol absolútne iný. Lukáš, ale aj iní apoštolovia hovorili o Ňom, že On nielen kázal, ale aj robil dobre. To poradie, ktoré uvádza Lukáš, je pre mňa dôležité. *Robiť a učiť*. To je podstatné. Sme tu pre ľudí, sme predĺžená ruka Pána Ježiša a máme naozaj robiť dobré skutky. To je schodná cesta pre evanjelizáciu v dnešnej dobe.

A. Bussard: Ja by som to povedal ešte inak. Treba, aby sme boli trochu skromnejší vo vzťahu k členom iných cirkví. My máme v Afrike úžasnú spoluprácu s katolíkmi. My sa nemôžeme na nikoho pozerať zvrchu, že my sme tá pravá cirkev. Treba povedať na rovinu, že medzi nami je veľa nominálnych kresťanov a medzi katolíkmi veľa veľmi živých kresťanov. Nič nás neoprávňuje na to, aby sme sa správali ako jediní vyvolení. Možno práve tým ľudí odpudzujeme, sme im nepríjemní. Len keď ich prijímame s úctou a začneme robiť aj nejaké spoločné projekty, zbadáme, že máme spoločnú živú vieru.

Ľ. Vyhnánek: Len jednu poznámku. Podľa našich prieskumov počúva naše rádio viac ako 40 % katolíkov. Jednoducho, keď je človek bohabojný, túži po duchovnom pokrme, chce rásť vo viere, nemá problém s tým, kto zvesť prináša. To bolo pre mňa dosť veľké prekvapenie.

Pani Kramárová, vy vydávate časopisy pre podnikateľov. Aká bola reakcia vašich čitateľov, keď ste tam uverejnili články alebo rozhovory s niektorými z našich kazateľov,?

Z. Kramárová: Okrem odborných časopisov vydávame aj luxusný lifestyle, ktorému sme dali prívlastok *Časopis konzervatívneho životného štýlu*. Tam si môžeme dovoliť prinášať témy a pohľady, ktoré nie sú väčšinové. Články nenatískajú čitateľovi konkrétne kresťanskú vieru, ale sú o Božích princípoch života, ktoré fungujú. Ohlasy sú zväčša pozitívne, lebo čitateľa v dnešnom povrchnom svete zaujme a prekvapí, ak sa ide „do hĺbky". Sme s manželom veľmi vďační za túto príležitosť prinášať do sveta inakosť, ktorá, ak je pravdivá, vyvolá vždy ohlas.

***Úplne na záver krátko odpoveď na otázku, ktorú sme si položili na začiatku tejto besedy:* Vieme osloviť súčasníka?**

Ľ. Vyhnánek: V prvom rade treba žiť autentický život kresťana. Bez toho sa žiadna svedecká služba nedá robiť. Keď hovoríme to, čo žijeme, ľudia si to aspoň vypočujú, aj keď možno neprijmú. To je pre mňa veľká výzva. A potom to ide.

Z. Kramárová: Vyjadrujete presne to, čo som chcela povedať. Žiť pravdivý život, vedieť zaujať vyvážené biblické postoje v rozličných životných situáciách a v pravý čas podať svedectvo. Ostatné je v Božej réžii.

A. Bussard: Jednoznačne áno, vieme. Keď sa obzerám okolo seba, tak evenjelizácia žije, je to neraz dlhodobejší proces a možno preto sa nám vidí, že nič nerobíme, lebo sme netrpezliví.

M. Moravský: Ja už ani nemám čo dodať, len môžem potvrdiť povedané: Autentický život kresťana vytvára dôveryhodnosť zvesti. Keď to existuje, vytvorí sa dôvera najprv k jednotlivcovi, potom dôvera k spoločenstvu a napokon príde aj dôvera k Pánu Bohu. ◻

KRÚPOVCI

Michal Krúpa

A KRESŤANSKÉ HODNOTY V ŽIVOTE A PODNIKANÍ

Pripravil JOZEF UHLÍK
Fotodokumentácia: archív DRAHOMÍRY MARKUŠOVEJ

Obchodník Michal Krúpa sa narodil 23. 9. 1869 v Starej Turej, na kopanici zvanej Jazviny. Kraj pod Javorinou neposkytoval v tom čase príliš priaznivé podmienky na obživu. Časť obyvateľstva sa venovala nie príliš výnosnému roľníčeniu, časť remeslám a významná skupina obchodovaniu. Boli to tzv. hauzíreri – podomoví obchodníci, ktorí s veľkou károu, ktorú sami ťahali, chodili od jari do jesene po celom Rakúsko-Uhorsku a predávali drobný drevený a textilný tovar. Staroturancov nazývali tiež vareškármi, pretože mnohí sa zaoberali výrobou dreveného kuchynského riadu z bukového, jelšového, vŕbového či slivkového dreva. Deti hauzírerov boli po väčšinu roka ponechávané v opatere starých rodičov, či iných príbuzných a známych. Ďalším veľkým problémom kraja pod Javorinou bol alkoholizmus. V takomto prostredí sa v deväťdesiatych rokoch 19. storočia začala rozvíjať misijná a charitatívna práca sestier Márie a Kristíny Royových. Pod vplyvom nimi zvestovanej dobrej zvesti sa uzdravil z alkoholizmu aj otec Michala Krúpu a zmenil sa život celej rodiny. Aj Michal Krúpa uveril evanjeliu, čo významne ovplyvnilo jeho životné hodnoty a nasmerovanie. V roku 1891 sa oženil s Katarínou Nemcovou (1870–1924) zo Súša, s ktorou mali jedenásť detí. Viedli ich k živému vzťahu s Bohom a v tom čase vystupňovaného maďarizačného útlaku aj k rozvíjaniu ich slovenského uvedomenia.

Jan Krúpa

MODRÝ KRÍŽ

Keď v roku 1897 prišiel Ján Chorvát s myšlienkou založiť odbočku spolku miernosti Modrého kríža v Starej Turej, Michal Krúpa sa, aj na základe neblahých skúseností z vlastnej rodiny, nadchol pre túto myšlienku a bol zvolený za prvého predsedu spolku Modrého kríža. Vari nezaškodí, keď si pripomenieme zásady, ktoré členovia tohto spolku museli prijať:

1. Denne čítať Slovo Božie
2. Spravovať svoj život podľa neho
3. Privádzať hynúce duše ku Kristu
4. Byť hotový znášať pohanenie pre Neho
5. Zriecť sa pitia opojných nápojov

Široko rozvetvená Krúpovská rodina ho nasledovala a významne sa zapojila do tohto hnutia.

Samuel Krúpa s manželkou

RODINNÁ FIRMA

Michal Krúpa bol tiež hauzírerom, ale ako detí pribúdalo, videl, že nemôže

manželku nechávať s nimi samu a tak sa v roku 1902 presťahoval zo Súša do Starej Turej a založil obchod s potravinami a zmiešaným tovarom (textil, papier, drogéria). Okrem toho v obchode predávali aj slovenskú tlač, ktorú v Budapešti vydával Michal Hodža. Alkohol sa v obchode zásadne nepredával. V obchode sa u otca vyučil syn Ján Krúpa (18. 7. 1898–15. 12. 1972) a neskôr sa k nemu pridal aj za kováča vyučený brat Samuel Krúpa (18. 6. 1903–8. 8. 1970). Obaja potom v roku 1934 obchod od otca prevzali. Obchod u Krúpov sa stal v Starej Turej pojmom. Spolu s bratmi v nich pracovali aj ich manželky. Ján sa v roku 1926 oženil s Mariou Malou z Prahy a Samuel v roku 1936 s učiteľkou Annou Mačicovou (1906–1988) zo Starej Turej. Kresťanské hodnoty a etika v podnikateľskej praxi vzbudzovali obdiv, obchod sa stal preto u zákazníkov veľmi obľúbeným a Krúpovci pre dodávateľov dôveryhodnou firmou. V obchode medzi personálom panovali výborné vzájomné vzťahy a dôvera. Voči zákazníkom sa predávajúci správali úctivo, ich konanie sa vyznačovalo čestnosťou a spravodlivosťou. Vzťahy vo vnútri obchodu museli byť založené na absolútnej dôvere. Ak sa novoprijatý zamestnanec dopustil nepoctivosti, bol okamžite prepustený. Okrem podnikateľských aktivít boli Krúpovci zaangažovaní v práci Modrého kríža a materiálne i duchovne podporovali prácu sestier Royových. Významne podporovali prácu spolku *Vieroslava* a výstavbu *Domova bielych hláv.*

ÚČASŤ V ODBOJI

Počas vojnového Slovenského štátu sa Ján a Samuel Krúpovci zapojili do odbojovej činnosti. Pred vypuknutím Slovenského národného povstania vlastným autom previezli do svojho obchodu z kasární v Novom Meste nad Váhom vojenský materiál a zbrane, ktoré potom odovzdali partizánom. V okolí Starej Turej operovala silná II. Stalinova partizánska brigáda. Krúpovci sa podieľali na ich zásobovaní potravinami. Ešte pred Povstaním, keď nad Bielymi Karpatami Nemci zostrelili americké bombardovacie lietadlo, ukrývali istý čas troch letcov (Richard Rippon, Guy La Fata a John Kaczaja), ktorí sa potom presunuli na Tri Duby pri Banskej Bystrici, odkiaľ odleteli do už oslobodeného Talianska. Svoje kresťanské postoje prejavili aj pomocou prenasledovaným židom (rodiny Biermanovcov, Plessovcov a ďalšie). Vo svojom obchode zamestnávali židov s hospodárskymi výnimkami, pomáhali im pri zháňaní úkrytov, posielali im potraviny do pracovného tábora v Seredi. Počas celej vojny žili v neustálom ohrození životov.

KONIEC FIRMY

Po vojne im komunistický režim firmu znárodnil. Zakladateľ Michal Krúpa sa prevratu nedožil. Zomrel 4. 7. 1947. Samuela nechala totalitná moc robiť vedúceho vo vlastnom obchode a Ján sa zamestnal v staroturanskej fabrike Presná mechanika. Nedá sa pár slovami vyjadriť, ako bola táto situácia pre nich ťažká. Nielenže stratili všetko, čo si poctivou prácou nadobudli, ale stali sa ešte aj trpenými vykorisťovateľmi ľudu. Prijali novú skutočnosť z Božej ruky pokorne a v úplnej odovzdanosti do Božej vôle. Nový režim zničil nielen ich existenčné, ale aj duchovné zázemie. Po zrušení Modrého kríža niektorí jeho členovia v Starej Turej prestúpili do Jednoty českobratskej (terajšia Cirkev bratská) a v dome Jána Krúpu sa až do postavenia novej modlitebne v roku 1984 konali bohoslužby. Svojou neústupnou vierou v Božiu lásku a Jeho zvrchovanú moc boli až do konca života posilnením pre miestne cirkevné spoločenstvo. ◘

Pozdrav Krúpovcom od Biermanovcov z Izraela, ktorí prežili holocaust aj vďaka bratom Krúpovcom. V texte je z úcty a bázne skrátené každé slovo, ktoré obsahuje Božie meno.

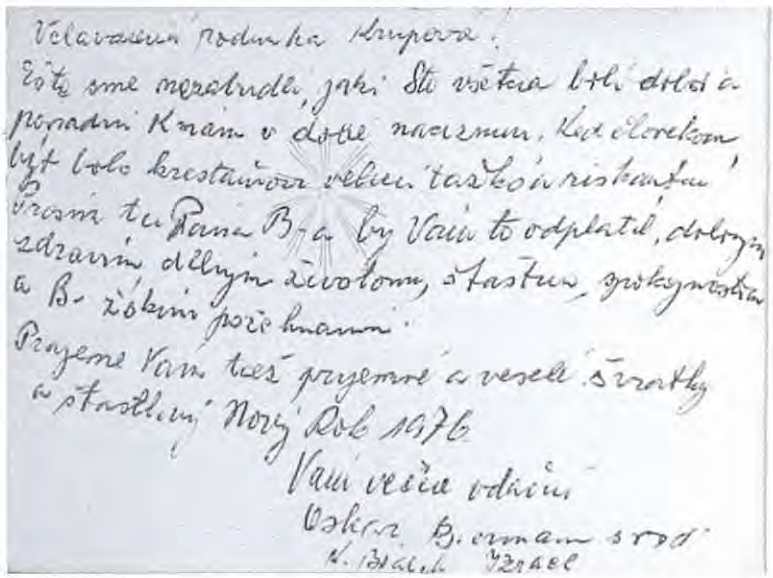
Velavážení podnika Krupova!
Ešte sme nezabudli, jaki Ste všetci boli dobri a porozumní Kmáni v dobe nacizmu. Kde dlovekom být bolo krestaňovi veľmi taškó riskantné!
Prosím tu Pana Boga by Vám to odplatil, dobrým zdravím dlhým životom, šťastím, požehnaním a B. žokním požehnaním.
Prajeme Vám teš pryjemné a veselé švátky a šťastlivý Nový Rok 1976
Vám veľmi vďačni
Oskar Bierman s rod.
V. Brách Izrael

chrismas
greetings
and best wishes for a
happy
new year

Pripravil:
BOHUSLAV PIATKO

Foto: PETER JURČO
a BOHUSLAV PIATKO
(beseda)

ZBOR MICHALOVCE

Z histórie zboru

Podľa kroniky zboru a iných prameňov spracoval MARTIN JURČO

Zbor Cirkvi bratskej v Michalovciach bol ustanovený v roku 1988, no duchovné prebudenie na Zemplíne sa začalo dávno predtým. Založenie samostatného zboru bolo dôsledkom Božieho požehnania, ale aj vernej a usilovnej práce viacerých kresťanov a svedkov Pána Ježiša.

Po druhej svetovej vojne bola na Zemplíne veľká chudoba. No väčšia ako materiálna, bola duchovná bieda. Modlárstvo a poverčivosť mali veľkú moc a ľudia sa tomu podriaďovali. Okrem toho ľudí a ich rodiny ničil alkoholizmus. Do tejto situácie prinášali misijní pracovníci Modrého kríža oslobodzujúcu zvesť evanjelia.

Misijnú prácu začali v roku 1942 dvaja kolportéri (pocestní predajcovia kníh a Biblií) Michal Chalúpka a Július Tchír. Predávali Biblie a kresťanské knihy, najmä od Márie a Kristíny Royových. Rozprávali sa s ľuďmi a hovorili svedectvo o tom, čo pre nich znamenalo osobné stretnutie s Kristom. Na verejných zhromaždeniach kázali výklad Božieho Slova. Toto pôsobenie prinášalo odozvu u ľudí v obciach Blatné Remety, Jenkovce, Iňačovce, Falkušovce, Bracovce a Stretava.

Spojení s Prešovom

V roku 1954 sa prvýkrát kontaktovali bratia a sestry z Blatných Remet so zborom Jednoty českobratskej v Prešove, kde pôsobil kazateľ Miroslav Cvrček (v rokoch 1954 až 1959). V tom istom roku sa niektorí bratia a sestry stali členmi prešovského zboru.

Príchodom kazateľa Františka Ciesara do Prešova (1959) duchovná práca na Zemplíne pokračovala a rozvíjala sa. Verne a obetavo navštevoval všetky rodiny. Kontakt so zborovým spoločenstvom v Prešove mali veriaci zo Zemplína vždy v poslednú nedeľu v mesiaci na mesačnej celozborovej slávnosti. Organizované zájazdy do Prešova trvali od roku 1957 do roku 1987. Nebolo to jednoduché zvládnuť ani časove, ani finančne, pretože zo Zemplína do Prešova je 100 km a viac ako 30 rokov ľudia pravidelne navštevovali zborové slávnosti v Prešove. Ku spoločným zhromaždeniam sa veriaci stále schádzali aj po domoch. Až v rokoch prechodnej politickej slobody 1967–1969 bola na Zemplíne postavená prvá modlitebňa v Iňačovciach, pri dome rodiny Horňákových-Kutašových.

V období, keď Cirkev bratská stavala na Slovensku modlitebne, veriaci bratia a sestry zo Zemplína sa aktívne podieľali na výstavbe týchto svätostánkov. Stavebné prebudenie na Slovensku vyvolalo aj na Zemplíne túžbu mať vlastnú modlitebňu v okresnom meste Michalovce.

Cesta k samostatnosti

V roku 1986 kúpila sestra Mária Hažerová v Michalovciach dom a hneď sa začala prestavba domu na modlitebňu s príslušenstvom. Počas celých 22 mesiacov rekonštrukčných prác veriaci ľudia prežívali nadšenie. Výdatnú pomoc poskytli kresťania zo zborov Cirkvi bratskej zo Starej Turej, Brna, Hrádku nad Olší a Prešova.

Deň 9. marec 1988 je pamätným dňom, pretože na slávnostnom zhromaždení za prítomnosti predsedu českej Rady Církve bratrské Jana Urbana, predsedu slovenskej Rady Cirkvi bratskej Františka Ciesara a tajomníka Rady Cirkvi bratskej Milana Jurču bol vyhlásený samostatný zbor CB v Michalovciach. Slávnosť posviacky modlitebne bola 10. júla 1988.

Kazatelia

Prvým kazateľom zboru sa stal **Daniel Pastirčák**, ktorý pôsobil v michalovskom zbore do roku 1992. Druhým kazateľom na prechodné obdobie sa stal **Libor Bednár**, a to do roku 1993.

Po jeho odchode staršovstvo zboru pozvalo do služby kazateľa **Františka Ciesara**. Ten tu pôsobil od januára 1994 do júla 1997. Každý z kazateľov zanechal v zbore svoju stopu podľa jemu danej milosti a obdarovania od Pána. Snahou každého z nich bolo pomáhať jednotlivcom pri budovaní vzťahu s Bohom, rozvíjaní vzťahov v zborovom obecenstve a zodpovednosti pre šírenie Božieho kráľovstva. V júli 1997 prišiel zo Starej Turej do Zboru v Michalovciach terajší kazateľ **Martin Jurčo**.

V súčasnosti sa na duchovnom raste spoločenstva podieľajú veriaci bratia a sestry, ktorí pracujú v rôznych skupinách: nedeľná besiedka, dorast, mládež, stretnutia rodín, spevokol, modlitebné spoločenstvo žien – Lýdia a podobne. V zbore pôsobí aj skupina, ktorá je zameraná na misiu a výchovu medzi deťmi – klub AWANA a skupina mladých ľudí, ktorí slúžia deťom na psychiatrii.

Bola to Božia milosť, ktorá spôsobila duchovné prebudenie na Zemplíne. Od začiatkov misijnej práce na Zemplíne sa mnohé veci zmenili. Postupne zomierajú ľudia, ktorí stáli pri zrode zboru Cirkvi bratskej a prichádzajú ďalšie generácie, ktoré pokračujú v ich službe. Mení sa spoločnosť a ľudia v nej. Napriek mnohým zmenám však veríme, že Pán Boh ostáva ten istý. Veríme, že nás v súčasnosti, ale aj nastupujúce generácie On sám zmocní k tomu, aby sme boli svetlom a soľou v spoločnosti.

Narodil sa 18. mája 1959 v Jindřichovom Hradci, ale detstvo a mladosť prežil v Bratislave. Na evanjelizácii Detskej misie v roku 1969 na výzvu brata Dohertyho vyznal vieru v Pána Ježiša ako svojho Spasiteľa.
Po návrate zo základnej vojenskej služby sa presťahoval na Starú Turú a pomáhal pri stavbe novej modlitebne. Počas tohto obdobia sa oženil s Annou Novákovou. V šťastnom manželstvo im Pán Boh daroval sedem detí. Sú pre nás požehnaním. Od roku 1986 pracoval v zbore CB na Starej Turej ako správca budovy a diakon. Po smrti otca Milana Jurču sa stal kazateľom na Starej Turej (1990). Teologické vzdelanie získal na Katedre evanjelikálnej teológie a misie v Banskej Bystrici. Od roku 1997 pôsobí ako kazateľ zboru CB v Michalovciach.

MARTIN JURČO

Keď dieťa výraznej osobnosti vykročí na tú istú cestu života, ako jeho rodič, zvyčajne sú jeho talent, nadanie, život dosť spochybňované, porovnávané s rodičom, možno dlho žije v jeho tieni... alebo zdanlivom tieni... Tvoj otec Milan Jurčo takou osobnosťou v Cirkvi bratskej bol. Bol aj kazateľom. Ako sa ti rástlo na ceste, ktorú vychodil tvoj otec? Mal si pocit, že si v jeho tieni?

Samozrejme, že som mal! Ale musím sa v spomienkach vrátiť niekoľko rokov dozadu. Bolo to ešte v období komunistickej totality, keď sa skupina mladých ľudí, ktorých viedol otec, rozhodla diaľkovo študovať teológiu pri Rade CB v Čechách. Nahováral ma, aby som sa pridal. Vtedy som otcovi povedal, že nebudem študovať teológiu, lebo nemám ambície stať sa kazateľom. Už od svojich chlapčenských rokov som hľadal vlastnú cestu životom. Ako osemnásťročný som prežil, že chcem dať do služby Bohu všetko, čo mám. Mal som aj presné predstavy. Bol som prakticky založený človek, preto som chcel pracovať ako diakon. Kázať ľuďom nie Slovom, ale skutkami lásky. V roku 1982 som sa presťahoval na Starú Turú, kde som pomáhal pri stavbe modlitebne. Po dokončení tohto veľkolepého diela sa moja služba preniesla na prácu s ľuďmi, svojím spôsobom na akúsi diakoniu. Bol som spokojný, našiel som sa v tejto službe. Keď však zomrel môj otec a kazateľ staroturanského zboru v jednej osobe, zbor hľadal kazateľa. Mnohí kazatelia odmietli pozvanie a tak ma raz kazateľ František Ciesar, na podnet svojho brata Juraja, oslovil: *„Martin, ty by si sa mal stať kazateľom"*. Samozrejme, že som odmietol, dokonca som sa smial z toho, ale on ma doslova zahriakol a povedal: *„Ja to myslím vážne, modli sa za to a čakaj na Božie vedenie"*. A tak sme sa s mojou manželkou Hankou modlili a Pán Boh nás viedol prekvapujúcim smerom pre mňa, ale aj pre mnohých ľudí v cirkvi. Nebolo to pre mňa jednoduché, ale bola to výzva a ja som sa začal učiť na novej ceste viery. A to bolo obdobie, keď ma ľudia porovnávali s otcom. Počúval som: „Tvoj otec urobil toto, tvoj otec by to povedal takto, ale ty si urobil niečo iné..." Nejaký čas to tak išlo, až som sa odhodlal a musel som povedať: *„Ja nie som Milan Jurčo. Som iný. Mám iné obdarovania"*. Moja povaha a temperament sú viac po maminej rodine, a čím som starší, tým viac si uvedomujem na sebe kolmanovské črty. Isteže, viem aj ja vybuchnúť, som občas vznetlivý, ale môj „dedeček" František Kolman skôr ulamoval hroty, akoby ich ostril. Nebol vyznávačom konfliktov a myslím si, že to mi ostalo. Nerád sa dostávam do situácií, keď treba striktne, tvrdšie a nekompromisne zaujať stanovisko. Môj otec taký bol. Aj ja to musím niekedy robiť, ale radšej mám zmierlivé riešenia.

Zrejme bolo celkom prirodzené, že vás porovnávali. Ako je to teraz?

To porovnávanie prestalo z viacerých dôvodov. Predovšetkým – generácia, ktorá poznala otca, pomaly odchádza. Aj tu v Michalovciach podstatnú časť návštevníkov zboru tvoria ľudia, ktorí otca nepoznali, takže už nemôžu porovnávať. Vnímajú ma jednoducho takého, aký som. Chcem ale povedať, že otec je stále môj veľký vzor a ja sám sa občas pýtam seba: Čo by dnes v tejto situácii urobil môj otec? Viem, že ešte stále sa môžem od neho učiť, a to odvahe viery a horlivosti pre Božie dielo. O mojom otcovi platí: *„...a vierou ešte aj ako mŕtvy hovorí..."* (Hb 11, 4)

Tak, ako som sa musel spýtať na tvojho otca a teba, musím sa spýtať na teba a tvoje deti. S Hankou máte, na dnešnú dobu neuveriteľných, sedem detí. To je požehnanie...

Zatiaľ (!) sedem... (smiech)

Ako to zvládate? Veď vy ste jeden malý zbor... Hoci – pri tejto odpovedi by mala byť asi aj Hanka...

pokr. na str. 22

Pôsobenie ducha svätého

(KÁZEŇ)

Je to pravda, že je ťažké zmerať prácu a pôsobenie Ducha Svätého, ktorý je neviditeľný, tajomný a pôsobí v celých dejinách spásy. Pri príležitosti sviatku Letníc chcem vyzdvihnúť to najdôležitejšie z jeho pôsobenia. Duch Svätý nám bol daný, aby nám sprítomnil obeť a dielo Pána Ježiša, viedol nás k pokániu a pomohol nám žiť z jeho moci.

Práca Ducha Svätého

Staň si na morský breh
a prečerpaj ho hrsťou!

Otvor svoju dlaň
a odmeraj nebesia piaďou!

Zober váhu do ruky
a odváž na nej vrchy!

Skôr toto dokážeš pochopiť
ako môžeš pochopiť,
precítiť
a zmerať prácu Božieho Ducha.

Milan Jurčo, Jazyk spieva o Tvojom slove, str. 132

Pokánie z Ducha Svätého

Prvá vec, ktorú Duch Svätý robí v človeku ešte predtým, ako uverí, je pokánie. Pán Ježiš začal svoju službu základnou tézou: *„Kajajte sa, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo!" (Mat. 4, 17).* Človek bez Ducha Svätého nemôže robiť pokánie. Keď Ján Krstiteľ krstil v Jordáne, prichádzali k nemu ľudia a pýtali sa: *„Čo máme robiť?"* Vyzval ich: *„Kajajte sa!"* Ale oni nechápali. Potom im dal dve konkrétne inštrukcie: *„Kto má dve sukne, nech dá tomu, kto nemá, a kto je v moci postavený, nech to nezneužíva."* Aj dnes si ľudia chcú zjednodušiť otázku pokánia a hovoria: „Pokánie znamená niečo urobiť." Musíme si však uvedomiť, že Ján Krstiteľ hovoril o dôsledkoch a o ovocí pokánia. Určite si nemyslel, že pokánie spočíva iba v darovaní sukne a podobných charitatívnych aktivitách. To by sa potom do Božieho kráľovstva dostalo množstvo neznovuzrodených ľudí, ktorí majú súcit s druhými a empatiu, ale v Pána Ježiša vôbec neveria. Pokánie nie je skutok, ale proces sebapoznania a premeny, kde na začiatku stojí Duch Svätý. Vo svete, kde je sebectvo a neláska, nemá zmysel ľudí vyzývať: „Dávajte! Milujte!" To je iba moralistické a zákonnícke kresťanstvo, ktoré nemá nič spoločné s evanjeliom, ktoré priniesol Kristus. Choroba sa nikdy nemôže liečiť tak, že sa snažíme odstrániť iba jej príznaky. Pán Ježiš hovoril s Nikodémom o potrebe znovuzrodenia z vody a Ducha. Zmeniť svoje srdce a myslenie sami nedokážeme. To je dielo Ducha Svätého.

Život z Ducha Svätého

Peter na Letnice povedal: *„Robte pokánie a každý z vás nech sa nechá pokrstiť v mene Ježiša Krista na odpustenie svojich hriechov a prijmete dar Svätého Ducha!" (Sk 2, 38).* Kľúčové sloveso týkajúce sa Ducha Svätého je *„prijmete"*. Človek má právo a schopnosť prijať ho, keď robí pokánie a opustí svoje hriechy. Vtedy ho Pán krstí Duchom Svätým. Keď Duch prebýva v nás, prebýva v nás aj Kristus. A slovo prebýva znamená, že je nielen hosť, ale stály obyvateľ, ktorému sme odovzdali kľúče od všetkých miestností nášho srdca. Keď takto prijmeme Ducha Svätého do svojho života a dáme Mu právo prebývať v nás, potom On robí pre nás to, čo robil Pán Ježiš pre svojich učeníkov v dobe svojho zemského pôsobenia.

Takže môžeme hovoriť nielen o kontinuite Ježišovho diela, ktorým jej šírenie evanjelia, ale aj o kontinuite Ježišovej starostlivosti o učeníkov.

V pôvodnom biblickom texte je Duch Svätý označený slovom Paraklétos. V tomto slove je obsiahnutých viac významov, ktoré sa navzájom dopĺňajú. Paraklétos je Pomocník, ten, ktorý **pomáha** v rozličných ťažkých situáciách, s ktorými by si nedal rady človek odkázaný sám na seba. Paraklétos je Duch pravdy, ktorý **umožňuje poznať** Božiu pravdu a vyslobodzuje človeka z klamných predstáv. Paraklétos je Obranca, ktorý nás **obhajuje** pred žalobníkom. Paraklétos je Tešiteľ, ktorý **potešuje**, keď kresťan prepadne smútku a malomyseľnosti.

Paraklétos je Vodca, ktorý je s nami a **vedie nás**. Človek bez vedenia Duchom Svätým nevie rozumne žiť. Preto sa žalmista modlí: *„Kiež ma tvoj dobrý Duch vedie po rovnej zemi" (Žalm 143, 10).* Dávid bol nadaný, životaschopný a rozumný človek, ktorý svojím charakterom prevyšoval mnohých ľudí. Nehanbil sa však priznať, že potrebuje pre svoj život dobrého Vodcu, ktorý by ho viedol po priamej a rovnej ceste. Keď si pripomíname sviatok Letníc – zoslanie Ducha Svätého, musíme si uvedomiť, že ani náš rozum, ani naše vzdelanie, ani naše city nie sú spoľahlivými vodcami. Pre svoj život potrebujeme jedinečného Vodcu, Svätého Ducha. Pán Ježiš hovorí, že keď budeme prosiť o Ducha Svätého, Boh Otec nám ho dá. *„Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojím deťom, o čo skôr dá nebeský Otec Ducha Svätého tým, ktorí ho prosia." (Luk 11, 13)*

Bez plnosti a pôsobenia Ducha Svätého by sme nemohli napredovať vo viere ani ako jednotlivci, ani ako cirkev. Otvorme sa jeho pôsobeniu, aby nás mohol meniť a vykonať cez nás všetko, čo chce a môže. *„Tomu však, ktorý pôsobením svojej moci v nás a nad to všetko môže urobiť omnoho viac, ako my prosíme alebo rozumieme"*, tomu sláva v cirkvi a v Kristovi Ježišovi po všetky pokolenia na veky vekov. Amen. (Ef 3, 20–21) ◘

Zbor preplnený modlitbami a mladými

Zbory si sami určujú témy, o ktorých chcú hovoriť a ktorými sa chcú predstaviť. No v Michalovciach som porušil tradíciu a začal som ja. Pretože naozaj úprimne som bol z michalovského zboru doslova šokovaný. Keď som to mojim hostiteľom na úvod besedy povedal a spýtal som sa ich, či vedia prečo, hneď druhá odpoveď bola správna.

Martin Jurčo: Neviem...

B. Vasiľ: Veľa mladých...?

Presne. Plná modlitebňa mladých ľudí. Možno to bola len zhoda okolností, že prišli všetci študenti, a že niektorí starší možno práve neprišli, no mal som pocit, že som na stretnutí mládeže a mladých rodičov s deťmi. Na stretnutie prišiel kazateľ **MARTIN JURČO, s manželkou HANKOU a deťmi MÁRIOU a MAREKOM,** *mladých zastupovali aj súrodenci* **TERÉZIA a BOHUŠ VASIĽOVCI** *a* **MIROSLAV KLČ** *a strednú generáciu* **JUSTÍNA DANČIŠINOVÁ** *a jeden zo starších zboru* **RÓBERT BOROŠ.**

Nahrával a redakčne spracoval BOHUSLAV PIATKO.

Začnime tými mladými.

Martin Jurčo: No – bolo tu prípravné stretnutie na ukrajinskú misiu, takže sú tu mladí aj z iných zborov, ale je to pravda. Máme veľa mladých. A čo je dôležité, nie sú len prítomní na bohoslužbách, ale sú veľmi aktívne zapojení do bohoslužieb.

Veď možno preto som si to tak všimol, že boli doslova všade. A keďže aj na našom stretnutí ich bola väčšina, dostali slovo ako prví. Otázka bola prostá: Prečo?

M. Klč: Lebo je to najlepší zbor na svete... (všeobecný smiech). Ale vážne. V tomto zbore som našiel živého Pána Boha...

Tu si vyrástol?

M. Klč: Nie. Ja som prišiel zvonku a tu som našiel to, čo som hľadal – Pána Ježiša, ktorý za mňa zomrel. Čo lepšie sa dá nájsť? Na tomto svete sa nič lepšie nedá nájsť a ja som Ho našiel tu a tomuto miestu chcem byť aj verný. Prišiel som ako 15-ročný a som tu už vyše desať rokov.

M. Jurčová: Mne osobne sa nezdá až také výnimočné, že sú mladí ľudia v zbore a že sú aktívni. Pre mňa je to úplne normálne a prirodzené. Rovnako, ako je prirodzené, že dávame život Bohu a dávame ho aktívne.

H. Jurčová: Mladí majú veľa vitality a keď dostanú priestor, snažia sa ho aktívne a tvorivo využiť. Ale predovšetkým je to pôsobenie Ducha Svätého, keď mladí majú otvorené srdce pre Božie veci. V zbore sme vždy kládli dôraz na službu deťom a dorastencom, možno aj preto, že nás Boh nimi obdaroval hojne a tak nám ukázal aj smer našej služby.

LÝDIE

J. Dančišinová: Mária síce hovorila, že je to pre nich samozrejmé, ale nie je to celkom samozrejmé. Je to predovšetkým veľká Božia milosť, ktorá sprevádza deti a mladých z našich veľkých rodín. Ja v tom vidím Božie pôsobenie cez ich životy, ktoré vyniesli aj za hranice zboru, do mesta, medzi svojich vrstovníkov. A čo je na tom pre mňa také úžasné? Ja patrím

do kategórie starších a s pohnutím sledujem, že nám Pán Boh ukázal, čo mladí potrebujú. A nielen mladí, ale celý náš zbor. Mne tu bolo vždy dobre. Počúvala som Božie slovo, počúvala som modlitby... a predsa sa mi zdalo, že zbor ešte niečo potrebuje. Niečo podstatnejšie, akoby voľačo chýbalo. A spolu s viacerými sestrami sme si uvedomili, že v zbore sa málo modlíme. Až som si raz prečítala v Skutkoch o Lýdii. Bola to žena, s ktorou som našla veľa spoločného. Cítila som, že sa ma Pán Boh pýta: Si to ty? A ja som odpovedala: Áno.

Spomínam si, aké to bolo úžasné na konferencii Lýdii v Leviciach v roku 2001 – zážitok z modlitieb, zážitok z toho, ako sa ženy zdieľali s Božím slovom. Keď sme sa vrátili domov, založili sme modlitebné spoločenstvo, ktoré odvtedy nepretržite funguje pod názvom *Lýdia*. A ja by som aj cez tento časopis chcela povedať všetkým, čo ho čítajú, že celá zborová činnosť, aktivity mladých, starších i seniorov stoja na modlitbách. A Lýdie sú zároveň aj misijné pracovníčky, takže je to aj praktická konkrétna služba.

Ja si myslím, že mladí fungujú preto, lebo ich nesieme na modlitbách, ale aj staršovstvo i kazateľa.

Zástupcovia všetkých sú tu. Cítite silu modlitieb?

R. Boroš: Veľmi. Mohol by som spomenúť mnoho konkrétnych udalostí z praktického života, keď som cítil podporu modlitieb, ale je to aj vidieť v atmosfére zboru.

A vy, mladí?

Marek Jurčo: Jednoznačne. A keď ste sa na začiatku pýtali, prečo sme tu, prečo nás je tak veľa, tak je to preto.

R. Boroš: Súhlasím s Justínou, nie je to samozrejmosť, že tu sú mladí. Za tým je mnoho zápasov v zbore aj v rodinách. Aj my sme viedli zápas o syna, lebo nebolo vždy jednoznačné, akým smerom pôjde. Pán Boh v tomto zápase preveril a budoval aj nás a sme vďační, že je to tak, ako to je.

M. Jurčová: To je fakt. Veľmi dôležité je, že my mladí máme úžasnú podporu v rodinách, máme starostlivých rodičov, ktorí sa za nás modlia. A také silné modlitebné zázemie sa musí odraziť v celom živote. Naše cesty neboli vždy priamočiare a jednoduché, nie všetci, čo tu vyrástli, sú kresťania bez problémov. Mnohých naozaj podržali modlitby, takže aj keď odišli, vrátili sa.

Iba potvrdzujete to, čo mi v jednom rozhovore povedala Anka Markušová z Levíc, že pri starostlivosti o deti, výchove mladých, sa nemožno spoliehať len na zbor. Tam musí byť súčinnosť zborového spoločenstva a rodinnej výchovy a práve rodinná výchova musí byť základom.

R. Boroš: My sa už niekoľko rokov pravidelne stretávame v rodinách, hovoríme o problémoch detí, výchovy, zápasíme spoločne v menších rodinných spoločenstvách. No, samozrejme, veľmi reálne musí fungovať aj zborové spoločenstvo. Zbor musí pre mladých vytvoriť taký priestor na realizáciu, aký potrebujú. Treba povedať, že neraz aj za cenu určitých kompromisov, ústupkov zo strany starších, ktorým to veru aj prekážalo, no preniesli sme sa aj cez to.

J. Dančišinová: Napríklad, keď máme nejaké modlitebné stretnutia, tak si mladých berieme so sebou a slúžia chválami. Aj pre nás starších je to povzbudenie, keď povedia: Teta Justínka, pri vás nám je najlepšie, medzi vami je toľko radosti... A vôbec im neprekáža, že sme z úplne inej generácie, že nás oddeľujú možno desiatky rokov. Ich elán nám dodáva veľkú silu.

Naznačili ste, že to nebolo vždy jednoduché – dať priestor mladým podľa ich predstáv a nie podľa vašich.

Martin Jurčo: Môžem povedať, že celému staršovstvu ide o to, aby sme žili ako jedna rodina. Tam, kde spolu žije viacgeneračná rodina, sú problémy, ale nie neriešiteľné. Starší človek má svoj svet a vidí ho svojimi očami, mladí majú tiež svoj svet. Existovať spolu môžu iba tak, že rešpektujú jeden druhého. Stotožnili sme sa s myšlienkou, ktorú zdôrazňoval bratislavský zbor - „jednota v rôznosti" a tá rôznosť u nás naozaj je. To si mohol vidieť aj na bohoslužbách – hral orchester, vzápätí zahrala hudobná skupina úplne iný žáner a spievali sme aj pieseň z kresťanského spevníka. Nevnímam to tak, že sme museli ustúpiť z nejakých pozícií. Ale naopak, že sa vzájomne obohacujeme.

Foto: MAREK JURČO: ***Lýdie pri modlitbách***

R. Boroš: Nebolo to vždy také jednoduché. Boli ľudia, ktorí nezniesli toto smerovanie zboru, povedzme v hudbe, a odišli zo zboru. To sme stáli pred ťažkými rozhodnutiami. No povedali sme si, že občas treba v prospech dobrej veci aj niečo, alebo niekoho obetovať. Presnejšie, nemôže sa smerovanie zboru meniť podľa názoru jednotlivca.

Martin Jurčo: Mali sme rozdielne pohľady aj na iné veci – ekumenická spolupráca, služba žien v cirkvi a iné.

Prejdime teraz do inej, konkrétnejšej oblasti, no aj tá vo vašom zbore veľmi úzko súvisí s aktivitami mladých ľudí: Misia. Tu ste naozaj veľmi aktívni a musím povedať, že nie vždy na tom najľahšom poli.

Martin Jurčo: Misijne pôsobíme v niekoľkých oblastiach. Viackrát aj na stránkach Dialógu spomínaná misia na Ukrajine sa pre nás už stala tradíciou. Je to taká nárazová akcia. No veľmi významná, dlhodobá aktivita je to, čo si videl aj na bohoslužbách. Pred tebou sedeli deti z detského domova...

R. Boroš: ...vozíme ich sem každú nedeľu, niekedy je to aj pätnásť detí... ➤

Martin Jurčo: S tým úzko súvisí projekt *Sviece*, ktorý rozbiehame, ďalšiu misijnú aktivitu vykonávame na tunajšej psychiatrii, ďalej na základnej škole a napokon – *Chlapci z ulice* (KVV), to sú chlapci, ktorí nám občas pijú krv...

Čo je KVV ?

Marek Jurčo: KVV je tajomstvo (smiech) ...

DETI Z DOMOVA

H. Jurčová: Venujeme sa im už viac ako desať rokov. Začali sme o tom rozmýšľať ešte na Starej Turej, ale až tu sa nám otvorili dvere pre túto službu a my sme to chceli využiť. Jednoducho sme zašli do detského domova a ponúkli im naše evanjelizačné programy. Chceli sme deťom priblížiť Božiu lásku a záujem o nich. Spočiatku bolo pár ľudí, ktorí sa tejto službe venovali, ale postupne stále viac ľudí zo zboru otváralo srdcia pre tieto deti. Najskôr sme my chodievali do detského domova a potom vznikol projekt, v rámci ktorého každú sobotu chodili deti sem.

M. Klč: Zmyslom projektu bolo, aby sme ich trochu pripravili na život. V ústave sa totiž nenaučia z praktických veci, čo ich čakajú po opustení domova, nič. Nemajú pracovné návyky, hygienické návyky, učili sme ich ako narábať s peniazmi, variť jednoduché jedlá, dievčatá sa učili starostlivosti o deti, nakupovať... jednoducho, najzákladnejšie veci, ktoré budú v živote potrebovať. Tento projekt sa skončil v roku 2005 a chcel som ho posunúť ďalej. Prišiel som na staršovstvo a navrhol som vytvoriť občianske združenie, hoci som ešte nemal celkom jasný zámer, no malo pôsobiť smerom von. Po rozhovoroch a modlitbách sme sa zamerali na deti z domova, ktoré opúšťajú ústav. Oni tam skončia a zrazu sú hodení do života, o ktorom nevedia nič.

R. Boroš: Sú síce všelijaké azylové domy, ale tam nie sú najlepšie podmienky a je to krátkodobé. Našou snahou je vybudovať zariadenie, do ktorého by tieto deti mohli prísť ako do akejsi medzistanice na dobrý štart do života. V súčasnej dobe pripravujeme aj rekonštrukciu zborového domu, kde bude aj čajovňa. V nej budú môcť pomáhať aj deti z detského domova. Chceme vybudovať aj iné priestory na zhromažďovanie mladých.

M. Klč: Momentálne sme v rokovaniach s Betániou, ktorá je účelovým zariadením CB a má možnosti zakladať takéto strediská. Takže dávame projekt do konkrétnej, aj ekonomickej podoby.

NA PSYCHIATRII

T. Vasiľová: Služby na psychiatri začali zvláštne. Evanjelici z Michaloviec nás požiadali o pomoc, lebo oni tam už chodili (na detské psychiatrické oddelenie) a po čase to nezvládali. Išli sme tam na prvý raz asi šiesti a boli sme veľmi prekvapení, že všetky deti na psychiatrii pekne sedeli v kruhu, jeden chlapec im čítal a oni počúvali. Tak sme si povedali, že to nemôže byť až také náročné a ťažké. Po krátkom čase sa stalo, že sme sa z pomocníkov stali hlavnými aktérmi, lebo evanjelici sa z tejto činnosti stiahli, odišli do škôl, za robotou. A tak to zostalo na nás. Čo nám teda zostávalo? Zaviedli sme do toho určitý systém, podelili sme sa do služieb a išlo to. Ja sama som tam chodila štyri roky, teraz som už aj ja na vysokej škole, ale nastúpili ďalší a služby pokračujú.

Je to pre vás „len" služba postihnutým, alebo je aj čosi viac? Dáva to dačo aj vám?

B. Vasiľ: Ja som už z tej druhej generácie. Musím povedať, že to zmenilo môj život a môj pohľad na kresťanstvo a na život s Kristom. Biblické témy, napríklad o posadnutom, ktoré som vôbec v bežnom svete nechápal, som zrazu zažíval. Je to obrovská škola. Učíme sa, ako je to, keď je človek skutočne závislý na Duchu Svätom. Tam neplatí nič, čo si človek pripraví, to je založené v podstate na improvizácii, okamžitej reakcii na vzniknutú situáciu, tam sa dá spoľahnúť jedine na to, ako nás povedie Duch Svätý. Stále sa modlíme, aby Pán Boh otvoril naše uši, aby sme sa nezľakli nečakaných ➤

---

pokr. zo str. 18

Už keď som bol mladý, som chcel mať päť detí. Pán Boh nám dal sedem – číslo plnosti. Každé dieťa sme prijali ako Boží dar. A môj otec hovorieval, že veriaci ľudia sa nemajú báť mať viac detí. Samozrejme, že to v dnešnej dobe nie je jednoduché. Chce to odvahu viery, o ktorú neustále zápasíme, že Boh svoje zasľúbenia naplní aj pri nás. Len tak sa to dá zvládnuť. Je to každodenný zápas podľa modlitby Pánovej: *„...Daj nám dnes náš každodenný chlieb..."* To, že všetky naše deti kráčajú po Božích cestách a sú našimi spolupracovníkmi na Božom diele, je prejavom Božej milosti a priazne. Spolu s Hankou to tak vnímame. Isteže, nevyrastajú „navoľno", odložení pri televízii alebo počítači. Snažíme sa ich vychovávať zodpovedne a cieľavedome, byť prísni a dôslední a prejavovať im bezpodmienečnú lásku.

Používali ste aj, dnes zákonom zakázané, výchovné „ručné" napomenutia? Ako sa, ako otec siedmich detí, pozeráš na tieto zákonné „výchovno-ochranárske" pravidlá?

Najlepšie je vychovávať deti podľa Biblie. Príslovie (13, 24) hovorí: *„Kto šetrí palicu, nenávidí syna, kto ho však miluje, včas ho vychováva"*. Zobrať palicu z rúk otcovi, je niečo, čo síce môže byť humánne, môže byť naoko pekné, ale je to nebiblické. Dnešná spoločnosť by chcela byť demokratická. Iste, treba dodržiavať ľudské práva, ale aj stanoviť deťom pri výchove jasné hranice. Chápem tieto opatrenia, keď čítam o týraných deťoch. Otec nesmie týrať svoje dieťa. Ale môže ho s láskou trestať a usmerňovať. Použitie palice je krajný spôsob, keď už nezaberá láskavé napomínanie. Dieťa ho musí vnímať ako nevyhnutný a zaslúžený trest. Nesmie sa stať však súčasťou každodenného života. To už nie je biblické. ◘

situácií. Najhoršie je, že tie deti sa tam často striedajú. Sú z celého Slovenska. Takže, aj keď sa niekto z nich rozhodne, že prijme Pána Ježiša, stratíme s ním kontakt a vlastne ani nevieme, kde skončí.
T. Vasiľová: Pri práci na psychiatrii veľmi rýchlo človek spozná, že to nie je o nás, ale o Bohu. Sú to zvláštne zážitky, keď vidíte ako také narušené, choré dieťa prijme slová, že Pán ho miluje a samo vyzná, že chce milovať Boha. To naozaj nie je výsledkom našej práce, to koná Pán Boh. Boli tam aj ťažké chvíle, keď nám chceli vyškriabať oči, alebo hádzali po nás stoličky, no na druhej strane bolo úžasné vidieť deti, ktoré odvrhli rodičia, ktoré boli pre svet neprijateľné, keď spievali a spoznávali, že ich Boh miluje.

Stretávam sa aj s názormi, že takéto činnosti v občianskych združeniach odčerpávajú sily zboru? Platí to aj u vás?
M. Jurčová: My sa učíme tieto činnosti zvládať v rámci zboru. Nechceme to chápať ako činnosť jednej skupinky, alebo tímu, ale všetko, čo sa robí, robí zbor. Nie je to síce úplne v múroch zboru, ale hovoríme o tom a je to činnosť nášho zboru.

Ako sa na to pozerá vedenie zboru?
R. Boroš: Sme za tieto aktivity vďační, aj keď, vzhľadom na veľkosť zboru, ich je trochu veľa a sú náročné. Možno sú niektorí aj preťažení, ale sú to aktivity dobré a vždy sú lepšie ako nejaké znudené tváre, ktoré nemajú do čoho pichnúť, mladí, ktorých nič nezaujíma.
H. Jurčová: V jednotlivých službách sa navzájom podporujeme. Pomáhajú nám v tom modlitebné chvíle, ktoré máme v nedeľu pred zhromaždením. Väčšinou sa modlíme za niektorú konkrétnu skupinu, predkladáme jej vďaky a prosby, s ktorými nás oboznámia a prihovárame sa za nich, aj keď sú už v danej službe, v „teréne".
R. Boroš: My máme informácie o jednotlivých službách, vieme, kde kto je a žijeme s nimi na modlitbách.
M. Klč: Ja ešte na margo toho, či nemôžu tieto aktivity oslabiť zbor... Môžu, keď to zbor berie ako svoju konkurenciu, alebo keď to ide ako niečo paralelné, čo odčerpáva pracovníkov, čo odčerpáva peniaze... Ja aj keď som vo vedení občianskeho združenia Svieca, vždy bude zbor pre mňa číslom jeden a vždy moje srdce ostane v tomto zbore. Keď si človek uvedomí, že bez zboru sa to nedá robiť, tak niet o čom...
Martin Jurčo: Naozaj záleží na tom, z akého uhla sa na to pozeráme. Sledujem mnohé aktivity po celom Slovensku a som za ne vďačný. Vidím, že našich mladých účasť na nich vždy posunula dopredu. Či už ide o rôzne jednorazové akcie a festivaly, alebo iné činnosti, na ktorých sa zúčastňujú a ktoré organizujú kresťanské občianske združenia. Ja osobne som vďačný, že takéto organizácie existujú. Neberieme ich ako konkurenciu, alebo ako také, ktoré odčerpávajú pracovníkov, naopak, priniesli požehnanie pre tento zbor. To je napríklad aj pri Lýdiách. Niekde však nie sú prijímané, no u nás sú požehnaním.

AWANA

H. Jurčová: Ja by som sa ešte vrátila k téme misia. Vnímame to tak, že popri vnútrozborovej práci je veľmi dôležitá misijná práca. Začíname už v detskom veku. Už siedmy rok funguje misia pre deti pod názvom *Awana*. O deti sa staráme na viacerých úrovniach. Predovšetkým o ich duchovné prebudenie a rast, ale aj rozvoj ich sociálnych zručnosti a pohybových schopnosti. Máme dobre prepracovaný motivačný systém (deti dostávajú tričká, odznaky). V hrách sa snažia čestne a disciplinovane bojovať za svoje družstvo, učia sa porozumieť biblickým veršom a vedieť ich naspamäť, robia rôzne užitočné aktivity ako napr. misia. Pozývajú svojich kamarátov, ktorí ťažko prídu v nedeľu na bohoslužby, ale do klubu v telocvični prídu. V spoločnej časti počujú biblický alebo misionársky príbeh a sú odmeňovaní podľa osobného postupu aj za družstvo. Tento program pomáha aj pri výchove nových vedúcich, ktorí sa učia slúžiť najprv v malom a potom postupne vo väčšom. Teraz máme v klube viac rómskych detí, ale aj deti z narušených rodín, ktorým sa rodičia nevenujú. A na počudovanie – niektorí zostávajú, aj keď už nechodia do Awany.
Marek Jurčo: To sú tí KVV, to tajomstvo. Venujeme sa partii chalanov, ktorí k nám chodia takmer na všetky zborové akcie, dokonca aj keď ich nevoláme. Je pravda, že nie vždy sme šťastní, keď prídu, lebo sú to takí posmievači, dosť problematické deti... všeličo už porozbíjali. Teraz sme rozbehli s nimi špeciálny klub, kde sme si dohodli nejaké pravidlá.

Ako vás tak počúvam, nevyberáte si ľahké služby a práce...
Marek Jurčo: Je to naozaj dosť náročná robota, lebo, napríklad v tomto prípade, im chýba ➤

základná výchova. Učíme ich, že nejaké pravidlá musia existovať a dodržiavať a za ich porušenie je trest. Niektorí sa postupne menia, u iných je to menej úspešné. Keď s nimi pracujeme individuálne, tak to ako-tak ide, keď sú pred partiou, je to horšie.

Ako vyzerajú také stretnutia:

Marek Jurčo: Najskôr sa zaoberáme 10 minút evanjeliom, čo si oni presne stopujú a potom sa s nimi hráme.

T. Vasiľová: Už len jednu poznámku. Jedny deti odchádzajú, druhé prichádzajú. Rovnako je to aj pri tých, čo s nimi pracujú. Vždy príde nová generácia detí, o ktoré sa treba starať a tvorí sa nová generácia tých, čo sa starajú. To nás teší, že po nás neostane prázdne miesto, že vlastne každá generácie si už vychováva svojich nástupcov. Sú to síce vždy nové a nové zápasy, ale kontinuita sa zachováva. A to je podstatné.

Marek Jurčo: Nové zápasy nie sú len o deti z nášho prostredia. Na dorast chodia mnohí spolužiaci našich detí a to trochu sťažuje prácu. Lebo nie vždy je to tak, že naše deti ovplyvňujú cudzie, ale neraz sa stáva, že je to aj naopak, naši dorastenci veľmi ľahko podľahnú vplyvu tých zvonka.

J. Dančišinová: Hovoríme stále o mladých, ale netreba zabúdať ani na seniorov. Tých máme tiež dosť a tu je tiež veľa práce. Mnohým treba na bohoslužby zabezpečiť dovoz a odvoz, mnohí, čo už nemôžu chodiť na bohoslužby, potrebujú návštevy. Nemôžeme ich nechať osamelých. Do tejto služby sa zapájajú predovšetkým sestry zo spoločenstva Lýdia. Ak Martin hovoril o tom, že v niektorých zboroch myšlienku Lýdií-modlitebničiek nie veľmi prijímajú, som presvedčená o tom, že je to len preto, lebo to nezažívajú. Neprežívajú to, čo prežíva zbor, kde sa Lýdie modlia. Modlitby prinášajú výsledky vo všetkých oblastiach života zboru, tak v duchovnej ako aj v materiálnej a finančnej. Chcela by som aj touto cestou poprosiť a povzbudiť tie zbory, kde ešte nie sú Lýdie, aby sa tomu nebránili, aby im staršovstvá vyšli v ústrety. Viem, že mnohé sestry v zboroch sa za to modlia a chcem, aby vedeli, keď budú čítať tento Dialóg, že my v Michalovciach na ne myslíme a modlíme sa aj za ne.

(pozn: Krstné mená zúčastnených mužov Jurčovcov sme neuvádzali preto, že by mali v Dialógu nejaku protekciu, ale keďže majú rovnaké začiatočné písmená mien, aby sme vedeli, kto čo povedal.) ◘

Návštevou v Michalovciach sa končí naše takmer jeden a polročné putovanie po zboroch Cirkvi bratskej na Slovensku. Keď Dialóg vznikal, sľúbili sme, že tento seriál zrealizujeme, aby sme sa trochu spoznali. Robili sme tak s láskou a ak niekedy niektorá časť aj vyznela, možno nie celkom podľa našich alebo vašich predstáv, prosíme o odpustenie, lebo: nechceli sme ublížiť ani priniesť svár. Naopak, chceli sme vzbudiť pocit spolupatričnosti v Cirkvi bratskej. A spolupatričnosť je reálnejšia, keď ľudia čo-to o sebe vedia. O živote zborov budeme prinášať informácie aj ďalej, aj keď už nie v takom veľkom rozsahu.

V nasledujúcom čísle Dialógu sa ešte k návštevám vrátime v rozhovore so staronovým predsedom Rady CB Jánom Henželom, no chcel by som vás všetkých účinkujúcich v besedách i našich čitateľov poprosiť: Poslednú májovú nedeľu (31. 5. 2009) by ste už všetci mali mať tento Dialóg v rukách. Pomodlite sa vo všetkých zboroch naraz, v jeden deň, za všetky zbory a za ľudí, ktorí v nich žijú, za kazateľov a všetkých, ktorí dobrovoľne v nich pracujú, nech pocítime spolupatričnosť a jednotu, ktorá cirkev posilní. A nezabudnite sa pomodliť aj za Dialóg!

ĎAKUJEME.

(Bohuslav Piatko, šéfredaktor a autor väčšiny častí seriálu)

SYN ČLOVEKA PRIŠIEL HĽADAŤ A SPASIŤ TO, ČO BOLO ZAHYNULO, ALE ABSOLÚTNE VYLÚČIL ZO SVOJHO PROGRAMU SPASENIE ŠTÁTU.

OBRÁBAŤ A STRÁŽIŤ

EMIL KOMÁRIK
(Autor je vysokoškolský pedagóg a v minulom storočí bol aj podpredsedom KDH pre zahraničnú politiku)

O funkcii štátu hovorí apoštol Pavol v 13. kapitole listu Rimanom. Z nejasných dôvodov si mnoho ľudí myslí, že pánom pozemských kráľovstiev je diabol a že jeho sľub Ježišovi bol založený na pravde. Ale diabol je klamár.

Predstavme si situáciu, že by sa v raji nebol dostal do ľudského života hriech. Ako by asi ľudia žili dnes? Prvá správa o stvorení človeka hovorí, že jeho súčasťou bolo požehnanie a poverenie.

Tak *„stvoril Boh človeka na svoj obraz; na Boží obraz ho stvoril. Stvoril ich ako muža a ženu. Boh ich požehnal a povedal im: Plodťe sa a množte sa, naplňte zem a podmaňte si ju! Panujte nad morskými rybami, nad nebeským vtáctvom a nad všetkou zverou, čo sa pohybuje na zemi!* Rozmnožovať sa, naplniť zem a prevziať za ňu zodpovednosť je súčasťou obrazu Boha v človeku. Je to poverenie, ktoré by človek vykonával i keby nebol zhrešil. A aby človek mohol toto poverenie vykonávať, musel byť dvojicou, aj Adamom aj Evou, musel sa stať rodinou.

Súkromné vlastníctvo

Keď však Pán Boh sformoval prvú rodinu, nedal jej na starosť celý svet. Vyčlenil jeden malý kus územia a zveril ho Adamovi a Eve ako osobitné, len pre nich určené miesto, o ktoré sa majú starať.. *„Hospodin Boh vysadil záhradu v Édene na východe a postavil do nej človeka, ktorého stvárnil... aby ju obrábal a strážil"*. Niektorí vykladači hovoria, že týmto krokom Pán Boh ustanovil súkromné vlastníctvo. Ak by to bolo tak, potom by sa súkromné vlastníctvo týkalo len pôdy a bolo by to vlastníctvo rodiny, nie jednotlivca.

Dnešné chápanie súkromného vlastníctva je od tohto modelu na hony vzdialené, je poznačené hriechom, pretože namiesto rodiny si majetok prisvojuje jednotlivec. Nech však už sme z vlastníctva urobili akýkoľvek paškvil, Písmo v každom prípade hovorí, že pre človeka, presnejšie pre každú rodinu, existuje osobitné miesto, za ktoré má väčšiu zodpovednosť ako za iné. Zodpovednosť za toto osobitné miesto spočíva v tom, že ho má obrábať a strážiť. Aj tento príkaz obrábať a strážiť svoj kúsok zeme bol vydaný ešte skôr, ako človek zhrešil.

Poverenie trvá

V Biblii sa preplietajú dva príbehy. Jeden hovorí o tom, na čo bol človek stvorený a opisuje peripetie a zlyhania, ktorými pri plnení tohto stvoriteľského poverenia prechádza. Druhý príbeh hovorí o základnom zlyhaní človeka, o páde do hriechu a strate svojej duchovnej podstaty, čiže spojenia s Bohom, ktoré by ho robilo schopným stvoriteľské poverenie plniť. Ale tento druhý príbeh je zároveň rozprávaním o Božom spasiteľskom pláne, o tom, ako Boh uskutočňuje rekonštrukciu ruiny pôvodného človeka. Asi sa to inak nedá, oba tieto príbehy bežia vedľa seba a preplietajú sa. Boží plán spasenia zasahuje do stvoriteľského a používa aj jeho prostriedky na spasiteľský účel. Toto prepletanie sa dialo až do príchodu Božieho syna, zoslania Ducha svätého a ustanovenia cirkvi. Od tej chvíle už Pán Boh k svojmu spasiteľskému dielu nepotrebuje inštitúcie civilnej správy, štát a politiku. Ale poverenie obrábať a starať sa zrušené nebolo, a tak aj spôsoby, ktorými sa toto poverenie uskutočňuje, čiže aj štát, aj politika, aj ekonómia, aj kultúra zostali naďalej v činnosti a ich používanie predstavuje úlohu, ktorú musíme plniť ako súčasť stvoriteľského poverenia. ➤

Je štát prežitok?

Počul som taký výrok, že predsa štát, zákony a podobne sú záležitosťou Starého zákona, ale my žijeme v novozákonnej dobe a teraz je všetko inak. Rád by som v tejto súvislosti pripomenul, že Syn človeka prišiel hľadať a spasiť to, čo bolo zahynulo, ale absolútne vylúčil zo svojho programu spasenie štátu. Ježiš neodmietol štát ako taký, iba odmietol predstavu a očakávanie, že štát potrebuje Boží spasiteľský zásah. Ježiš, napríklad, nezrušil dane a otroctvo, ale otroctvo zrušili jeho nasledovníci a dane platíme doteraz. Stvoriteľské poverenie obrábať a strážiť teda platí dnes rovnako ako vtedy v raji.

Mimochodom, raj. Na začiatku dejín je rajom Éden. Záhrada. Aj na konci dejín stojí raj, Nový Jeruzalem. Mesto. Stvoriteľské poverenie človek uskutočňuje civilizovaním sveta. Smerovaním od záhrady k mestu. To je aj napĺňanie zeme, aj jej obrábanie, aj opatera a stráženie. Adamovým hriechom v raji bolo najviac to, že nestrážil, čo mu bolo uložené, aby na to dával pozor.

Ak sledujeme dejiny Božieho ľudu, vidíme, že poverenie strážiť sa uskutočňovalo v rôznych situáciách rôznym, niekedy nám, civilizovaným ľuďom 21. storočia, až nepochopiteľným spôsobom. Pripomeňme si aspoň niektoré politické akcie zapísané v Písme. Rozumejme akcie, ktorých cieľom bolo stráženie, ochrana druhých, nie vlastný záujem. Jób sa modlí a obetuje za rodinu, Abrahám vedie vojnu na záchranu Lóta, v záujme rodiny zvedie Támar svojho svokra a Lótove dcéry svojho otca. Jákob sťahuje celú rodinu za chlebom do Egypta,. Abigail porušila manželskú poslušnosť, aby zachránila rodinu. Mordechaj posiela svoju sesternicu Ester do kráľovej postele v nádeji, že raz môže pomôcť svojmu ľudu. Kananejská žena sa pokorila v záujme zdravia svojej dcéry a rímsky stotník dokonca v záujme svojho otroka. Ak sa pozrieme na konanie týchto biblických mužov a žien vidíme, že každý politický krok bol podniknutý bez záruky, že to vyjde, že to prinesie dobrý výsledok. Každý z nich konal v nádeji. A tak je to dodnes. V nádeji a bez záruky. Ale nielen to, nech už bola verejná správa v Izraeli usporiadaná akokoľvek, rozhodujúce slovo v nej mali predstavitelia rodín a rodov. Aj Dávid sa stal kráľom, až keď ho na trón pozvali starší Izraela, predstavitelia rodín a kmeňov. Jedna pasáž z Knihy prísloví hovorí, že dobrá manželka nie je žienka domáca, ale výkonná riaditeľka priemyselného komplexu. A v tom istom texte pisateľ poznamenáva, že *„Jej muž je známy v bránach, keď sedáva so staršími krajiny"*.

Poverenie ako náplň politiky

Obrábať a strážiť sú dve veci, ktoré dodnes tvoria náplň a obsah politiky. My sme historicky poznačení štyridsiatimi rokmi komunistickej vlády, ktorá pokrivila najmenej tri generácie. Možno aj preto dnes váhame, keď sa máme rozhodnúť, či prijmeme celú zodpovednosť za svoju obživu, za prosperitu vlastnej obce a vlastného národa, alebo sa budeme spoliehať, že to za nás urobí niekto iný.

Obrábať a strážiť sú dve veci, ktoré dodnes tvoria náplň a obsah politiky. My sme historicky poznačení štyridsiatimi rokmi komunistickej vlády, ktorá pokrivila najmenej tri generácie. Možno aj preto dnes váhame, keď sa máme rozhodnúť, či prijmeme celú zodpovednosť za svoju obživu, za prosperitu vlastnej obce a vlastného národa, alebo sa budeme spoliehať, že to za nás urobí niekto iný.

Asi preto, že naša historická skúsenosť je taká aká je, zabúdame byť bdelí a ostražití, aj vtedy, keď ide nám a naším rodinám o zverený kus zeme.

Verejná správa sa začína tam, kde treba rozhodovať o zdrojoch, ktoré ľudia zhromažďujú na dobro všetkých. A ktoré možno zneužiť na prospech len niektorých. Takýmto miestom je obec. Správa obce, mesta, krajiny je súčasťou Božieho stvoriteľského programu a je zodpovednosťou každého, či sa nám to páči, alebo nie. Pán Ježiš neprišiel spasiť štát, ale spasil človeka aj nato, aby mohol spravovať svet lepšie, v súlade s úlohou, ktorú dostal na začiatku času. Strážiť zverený diel zeme má dnes tiež neobvyklú podobu, ktorá by ľuďom biblickej doby pripadala rovnako podivná, ako ich konanie nám. Mám na mysli voľby. Voliť a byť volený, alebo sa zdržať. Iste, zdržať sa mohol aj Abrahám, aj Jozef, aj všetci ostatní. Napokon ani Mojžiš a Dávid nemuseli prijať nomináciu a ostať pásť svoje ovečky. Dôsledky ich nekonania si vieme predstaviť. Dôsledky svojej vlastnej pasivity ešte nie. ◘

DIALÓG mladých

5/2009, II. ročník

foto: E. Gašparová

EDITORIAL

Členstvo v cirkvi... pojem, ktorý je súčasťou našich spoločenstiev, no predsa je pre mnohých ľudí ešte stále tak trochu neznámy – alebo ho nechápu do dôsledkov. Myslím, že v mnohých „znovuzrodených domovoch" rodičia kladú práve na toto dôraz a vedú tak aj svoje deti. K tomu, aby sa stali súčasťou Kristovho tela, nie nasilu, ale z presvedčenia, prežitia, aby to vyplynulo zo vzťahu s ich osobným Spasiteľom a Pánom. Nie je to len záväzok, ktorý treba splniť v určitej možnej lehote, všetko pripraviť, prísť a odškrtnúť políčko „vykonané". No nerobíme to tak náhodou?

Nedá sa povedať, že by práve členstvo bolo trendom, za ktorým sa trhajú desiatky, či tisíce ľudí, práve naopak, zdá sa, že to stráca dôležitosť v očiach mladej generácie. Naskytne sa otázka – platí to vôbec ešte pre nás? Je to aktuálne? Otázne je možno už iba to, či členstvom priľneme k Bohu, alebo len do spoločenstva formálnych kresťanov, ktorí tvoria len akúsi mŕtvu komunitu, nie však živú časť živého Krista.

Možno je to súboj v nás samých, „vnútorný konflikt" – ako by to nazvali páni psychológovia, či mi nestačí to, že som vnútorne prijal Boha, odovzdal sa mu, vyznal, bol krstený do mena Boha Otca, i Syna, i Ducha Svätého – tak načo členstvo? Môj osobný vzťah, moje prežitie nestačia? Nechceme sa stať možno kresťanmi formou. Kresťanmi, ktorí nosia „odznak", že tam už patria a „niet úniku" :), bojíme sa záväzku? Povinností? Čoho vlastne? Slabej, v dnešnej dobe tak veľmi propagovanej, autenticity? No nestávame sa takými práve tým, že tam patriť nechceme, že sa bojíme zodpovednosti za niečo, čo má byť pre nás výsadou? Ide vôbec o nás? A čo chce Boh?

Markéta Lukáčová

redakčná rada: **Eva Myjavcová** *(predsedníčka)*
Bohuslava Bánová
Juraj Institoris
Bohuslav Piatko

KONTAKTY:

vedúca redaktorka: **Eva Kianičková**
e-mail: **kianickova.eva@gmail.com**
mobil: **+421 903 822 042**

redakcia: **Jana Cabadajová**
Naďa Máhriková
Peter Klein

grafické spracovanie: **Naďa Máhriková**

KOMENTUJTE témy z Dialógu aj z Dialógu mladých! Takisto, ak radi píšete BLOGY, alebo robíte FOTKY, neváhajte a ozvite sa nám, radi vám dáme priestor pre uverejnenie! Svoje reakcie a iné príspevky nám posielajte na:

kianickova.eva@gmail.com

Takisto sa môžete zapojiť do diskusie na:

www.mesacnikdialog.sk

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu :)

horúca TÉMA

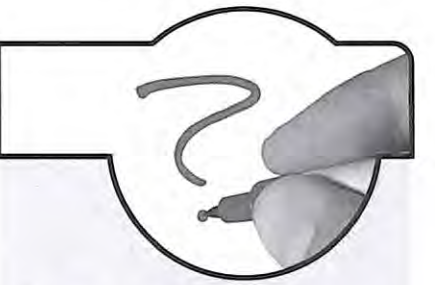

členstvo v cirkvi

Nepamätám si, kedy bola moja prvá návšteva nášho zboru v Leviciach, pretože som bola malé bábätko. Mojim rodičom za to veľmi ďakujem, pretože to znamená, že im už od prvej chvíle záležalo na tom, aby som spoznávala nášho Boha a raz ho mohla nájsť a prijať ako môjho Spasiteľa. Nepamätám si žiadne nedeľné ráno, kedy by som im odporovala, že sa mi nechce ísť do kostola, hoci si rada pospím aj do dvanástej :)

Ako som rástla, menilo sa aj prostredie, v ktorom som žila a bola vedená k Bohu. Z besiedky, kde sa venujú výučbe malých detí o Ježišovi Kristovi a jeho láske, som prešla do mladšieho dorasteneckého klubu – MDK. Tu niekde sa ma Pán Boh začal dotýkať osobnejšie. Nerozumela som ešte veľmi, čo to znamená večnosť, zatratenie a už vôbec nie Jeho láska. Prišlo mi to veľmi zvláštne až neopísateľné, keď nám stále zdôrazňovali, že nás miluje náš Nebeský Ocko a chce, aby sme mu dali svoje srdcia. Avšak naši vedúci boli vytrvalí a poskytovali nám dosť času, priestoru a situácií na to, aby sme mohli „odštartovať" svoje životy na ceste s Bohom. Dúfala som, že to raz príde a prišlo to...

Bol to obyčajný sobotný deň. Večer sme sa rozhodli aj s mojimi kamarátkami ísť na evanjelizačný koncert „Jesus revolution", ktorý sa konal u nás v meste. Super hudba, krásne slová o Božej láske. Cítila som, že Boh tam je prítomný a drží ma za ruku. Pocity, ktoré sa vo mne miešali sa nedajú opísať žiadnymi slovami. Pochopí to iba ten, kto prežil podobnú situáciu. Bol to strach, radosť, bázeň, láska, hnev. Celý koncert mi búšilo srdce ako o život. „Čo sa to deje?"

Na konci bola výzva, aby tí, ktorí cítia, že potrebujú odpustenie a milosť od Boha, prestúpili dopredu. Neobzerala som sa ani dopredu, ani dozadu, proste som vstala a išla. Nepamätám si, ako som sa predrala cez rad a kto všetko bol so mnou vpredu pred pódiom. Modlili sme sa nahlas a plakali. Uvedomila som si, aká malá a hriešna som oproti dokonalému Bohu. A ďakovala som mu za to, že i napriek tomu všetkému ma miluje a chce ma do svojej rodiny.

S takýmto pocitom žijem stále. Som šťastné dievča, pretože niekomu patrím. A teraz už nie iba niekomu, ale aj niekde. Milujem náš zbor a cítim sa tam veľmi dobre. Aj napriek mnohým problémom, s ktorými sa náš zbor stretol a stretáva, viem, že všetci tí ľudia sa snažia robiť svoje maximum a slúžiť Bohu so všetkým, čo majú. Chcela som sa pridať do tejto rodiny a ponúknuť seba a svoje dary od Boha, aby som sa pridala do spoločnej služby.

Prvý impulz stať sa členkou bol už pred 3 rokmi, keď prijímali istého mladého človeka. Pán Boh odvtedy vo mne začal formovať túto myšlienku. Minulý rok som požiadala nášho kazateľa a môjho priateľa Števa Evina, či by ma mohol viesť katechumenátnou prípravou. Obdobie tých pár mesiacov vyučovania bolo nádherných. Pán Boh mi ukazoval, aká je dôležitá Božia rodina a zároveň mi ukazoval aj to, že každý člen nesie veľkú zodpovednosť za túto rodinu. Zo začiatku to bol strach, ktorý som cítila, lebo som si nepripadala byť hodnou členkou. Boh ma však predivne formoval. Pochopila som, že mám čo ponúknuť zboru a ľuďom, ktorí potrebujú pomoc. Zo všetkých síl sa snažím slúžiť a zapájať do všetkých aktivít. I keď teraz je to časovo náročné, lebo maturujem.

Ďakujem Bohu za tú veľkú milosť narodiť sa do kresťanskej rodiny a patriť do Cirkvi bratskej. Som v Božej rodine, som v rodine Cirkvi bratskej!! Haleluja !! :)

Jana Potocká, Levice

3 dôvody, prečo nie som členom CB BA

Členstvo v akejkoľvek inštitúcii alebo organizácii sa chápe na dvoch základných úrovniach – *de iure* a *de facto*. To prvé znamená, že mám nejaký doklad, ktorý ma formálne oprávňuje požívať práva, ale zároveň vykonávať svoje povinnosti voči danej inštitúcii. To druhé znamená, že som prijímaný, teda, že daná inštitúcia reálne prihliada na moje osobné potreby. Rôzne druhy organizácií prikladajú v rôznej miere dôležitosť jednému alebo druhému aspektu členstva. Napríklad, členstvo v politickej strane má takmer výlučne charakter *de iure*. Mojím cieľom pri demokratickom hlasovaní je presvedčiť čo najviac iných členov strany, aby som získal nadpolovičnú väčšinu pre svoje návrhy. Nikto neprihliada na potreby pár členov strany, ktorí majú iný názor. Myslím si, že cirkev (a ešte k tomu evanjelikálneho typu, ako je CB) je (mala by byť) naopak takmer presným protipólom politickej strany v otázke členstva. Cirkev by mala totižto takmer výlučne dbať na členstvo *de facto*.

Som príklad človeka, ktorý vyrástol v CB BA. Je to jeden z troch dôvodov, prečo som doteraz nepociťoval potrebu stať sa členom *de iure*. Pre mňa bola otázka členstva na Cukrovej vždy otázkou vzťahov. Cez vzájomné vzťahy sme si navzájom potvrdzovali svoje členstvo v inštitúcii, ktorá má oči upriamené k niečomu, čo nás všetkých presahuje a dáva nášmu životu hlbší zmysel.

Teda členstvo v tom pravom slova zmysle chápem ako neustále rušnú obojsmernú cestu – sled aktov pri-

jímania mňa druhými ľuďmi a moje prijímanie druhých ľudí. Často je to náročné, ale ak by v cirkvi prestalo existovať vzájomné prijímanie v Kristovej láske, tak potom členstvo *de iure*, ktoré nás oprávňuje k voľbe staršovstva a iným hlasovaniam, pre mňa stráca zmysel.

A toto je práve môj druhý dôvod, prečo (zatiaľ) nie som členom *de iure*. Pretože ja sám mám mnohokrát problém prijímať niektorých ľudí v CB BA a zase naopak, som svedkom toho, ako tzv. tradiční návštevníci Cukrovej majú problém prijímať novoprichádzajúcich ľudí.

A napokon, tretím dôvodom je otázka akejsi vnútornej slobody a autentickosti tohto rozhodnutia. Ak tento akt formálneho vstúpenia do zboru urobím, tak ho chcem spraviť ako človek, ktorý necíti akýsi tlak rodiny v zmysle, že „to by sa malo". Chcel by som ho vykonať v určitom odstupe od rodinného prostredia, čo znamená, že keď začnem stáť na vlastných nohách. Ten čas sa blíži...

Igor André ml., Bratislava

názor kazateľa

Otázka, prečo vstúpiť do zboru, je typická otázka, ktorá vychádza z problému nezávislosti v dnešnej dobe. Kvôli technickému pokroku strácame v mnohom priamy kontakt s ľuďmi, a tak sa nám zdá, že ich už nepotrebujeme. Opak je pravdou. Ešte v žiadnej generácii neboli ľudia závislí jeden na druhom tak, ako v dnešnej dobe. Dobrým pripomenutím sú krízy, keď sa nás pri prepustení z práce osobne môže dotknúť kríza v USA alebo zima v byte kvôli odstávke plynu z Ruska. Nie je teda pravda, že nepotrebujeme druhých, že si vystačíme sami.

Skúsim však začať „od Adama". Pán Boh nás miluje. Preto poslal svojho jediného Syna k nám. Syn kvôli tej istej láske poslúchol svojho Otca a zomrel namiesto nás, aby sme my nezomreli, ale mohli žiť (Jn 3, 16). Všetkých, ktorí zareagovali na Jeho lásku, vedie, aby sme Ho podobne milovali aj my (1Jn 4, 16–19). Táto láska sa prejavuje poslušnosťou k Nemu, čo vedie k poslúchaniu Jeho prikazov (1Jn 5, 2–3). Medzi tieto príkazy patrí aj to, aby sa tí, ktorí uverili, dali pokrstiť. Krstom vyznávame, že sme zomreli starému človeku a pochovávame ho (Rim 6, 3–4). Krstom sa tiež vnárame do jednoty s Trojjediným Bohom (Mt 28, 19–20), je to zmluva s Ním, ale nielen s Ním. Krst je aj zjednotením sa s Božou rodinou – cirkvou (1K 12, 13; Sk 2, 41). Keďže sa tento aspekt často stráca, v Poriadku CB máme zdôraznené toto hľadisko spájaním krstného vyznania s členským sľubom. Spojitosť medzi vzťahom k Bohu a k ľuďom máme vyjadrenú vo Veľkom prikázaní aj na iných miestach (Mt 22, 36–40; 1Jn 3, 23). V prípade, že bol niekto krstený ako dieťa, členský sľub je okrem iného potvrdením a priznaním sa ku krstu, ktorý bol vykonaný za dieťaťa.

Moje doterajšie zdôvodňovanie vychádzalo z vertikálneho hľadiska, z hľadiska vzťahu medzi Bohom a človekom. Existujú ďalšie dôvody, teraz sa na to pozriem ešte viac v horizontálnej rovine, teda z dôvodu vzťahov medzi ľuďmi. Boh sa nám predstavuje ako Boh, ktorý miluje sľuby a zmluvy. On sám ich s človekom dobrovoľne uzatvára (Gen 9, 8–10; Gen 15, 18; Ex 19, 4–8; Mt 26, 28). Sám Pán Ježiš Kristus je nazývaný Slovom (Jn 1, 1). Jeho zmluvy, sľuby a slová sú také pevné a verné, že nimi stojí nebo aj Zem (Jn 1, 3). To isté očakáva aj od nás: Nech je vaše áno – áno a vaše nie – nie (Mt 5, 37). Tiež: Ak niekto neklesá v slove, je dokonalý muž (Jak 3, 2). Prečo však práve zmluvy (sľuby) dané cirkvi? Po prvé, pretože láska k Bohu sa prejavuje láskou k ľuďom: Keby niekto povedal: Milujem Boha, a svojho brata by nenávidel, je klamár; lebo ten, kto nemiluje svojho brata, ktorého videl, ako môže milovať Boha, ktorého nevidel (1Jn 4, 20)? Po druhé, pretože Ježišovi záleží na cirkvi: On sám ju vydobyl (Sk 20, 28; Ef 5, 25), je jej základom (1K 3, 11), hlavou (Ef 5, 23–24) – a cirkev je Jeho telom (Kol 1, 24), opatruje ju a buduje, aby bola slávna a bez poškvrny (Ef 5, 27–29). Ak na cirkvi záleží Kristovi tak veľmi, o koľko viac by malo na nej záležať nám, aby sme v nej boli. Po tretie, pretože v nej žijeme, cez ňu väčšina z nás prijala spasenie, Božiu múdrosť i poznanie Jeho Slova. To sú dary, ktoré touto cestou prijímame. S každým darom prichádza aj zodpovednosť za spravovanie týchto darov (1K 4, 1). Túto zodpovednosť práve deklarujeme zmluvným vzťahom – členstvom. V tomto aspekte by som povedal, že je to podobné manželstvu. Aj v oblasti partnerstva silnejú otázky, na čo je sobáš dobrý. Čo ním získame – radi sa môžeme mať aj bez toho. Načo do toho ísť, keď podľa nových štatistík sa 45% manželstiev rozpadá. Napriek tomu je to od Boha a od Neho je všetko dobré. Teda aj manželstvo, aj členstvo v cirkvi. Prakticky zmluvu s cirkvou vyjadrujú jednotlivé denominácie rôzne. V prvej cirkvi krst znamenal priamo vstup do miestneho zboru. To nevadí, forma môže byť rôzna, ale podstata ostáva.

Pán Boh „opovážlivo" sľúbil ľuďom – cirkvi veľké veci. Hovorí: „všetko, za čokoľvek by ste veriac prosili na modlitbe, dostanete" (Mt 21, 22; Mt 16, 19; Jn 15, 7; 1Jn 5, 15). Ak sa On rozhodol takto, nech to neodrádza ani nás. Ak zoberieme aj ľudské vzťahy a zmluvy vážne, v prvom rade z toho získame požehnanie my sami a stane sa to súčasťou nášho spasenia.

Bohdan Roháček

hlas z Brna

Již je tomu něco málo přes šest let, co se naše mládež rozhodla učinit vcelku odvážný krok. Tedy, zapojit se do projektu nazvaného „Adopce na dálku", jenž funguje pod záštitou pražské Arcidiecézní charity. Jak jistě mnozí víte, tento projekt spočívá ve finanční podpoře dětí žijících v afrických či asijských zemích. Zapojit se může kdokoliv, ať už jednotlivec, rodina, školní třída, či celá firma.

A k těmto dobrovolníkům se připojila i mládež CB Brno - Kounicova. Naše pomoc, čítající rovných 7000 korun českých ročně, směřuje k ugandskému hošíkovi jménem Henry. Díky této podpoře je mu umožněno chodit do školy, což (nejen) v Ugandě rozhodně není samozřejmé. Každoročně nám poštou přichází jak dopisy od Henryho (často doplněné jeho fotografií a také obrázky, které nakreslil), tak i informace o jeho školní docházce, něco jako jsou naše vysvědčení. Díky tomu se můžeme dozvídat, jak prospívá, které předměty mu jdou na výbornou a kde by se ještě mohl zlepšit. A my se na oplátku snažíme minimálně jednou do roka vytvořit společnými silami dopis pro Henryho, který pak putuje do Ugandy...

Ještě nyní si živě vzpomínám, jak jsem se já osobně dostala k tomu, že mám v rámci naší mládeže Adopci na dálku „pod palcem", tedy, že vybírám a opatruji peníze určené pro Henryho, organizuji psaní dopisů a informuji ostatní mládežníky o všem, co se kolem Henryho a adopce na dálku děje. Původně jsem byla mládežnicí bez nějaké výraznější funkce. Ale přibližně v době, kdy u mě došlo k přijetí Pána Ježíše za osobního Pána a Spasitele a já se modlila také za to, aby mi Pán ukázal, jak mohu (kromě mé účasti v pěveckém sboru) přispět nějak k práci našeho sboru a mládeže, přišel ke mně s malým dotazem Roman Neumann. Nyní je kazatelem CB, tehdy byl ještě vikářem a působil i jako hlavní vedoucí naší brněnské mládeže. Roman se mě zeptal, zda bych byla ochotná ujmout se organizování Adopce na dálku, do níž se čerstvě naše mládež zapojila. A protože jsem v tom cítila Boží odpověď na mé modlitby, upřímně jsem souhlasila.

Na závěr mohu jedině poděkovat Pánu Bohu, že už šestým rokem můžeme (z našich převážně poloprázdných studentských peněženek) Henryho takto podporovat. Též se za něj modlíme, aby jej Pán Bůh chránil, pomáhal mu a aby Jej mohl Henry ve svém životě poznávat.

Iva Zachariášová

prešovská mládež v Žiline

Uprostred apríla prišli k nám do Žiliny na víkend mládežnici z Prešova. Mali za sebou veľmi dlhú a únavnú cestu, ale aj napriek tomu v sebe potlačili svoju vyčerpanosť a prišli aj na klub ODPOJ SA (pre viac info klikni na www.odpojsa.sk), ktorý sme organizovali práve tento piatok. Ako sa končil klub, tak každý už pomaly zíval, a tak nadišiel čas si ísť odpočinúť. Mali sme totiž pred sebou dosť nabitý deň.

foto: A. Markuš

Ráno sme sa stretli v zborovom dome. Keďže krásne svietilo slniečko a ďaleko strašilo pár oblakov, náš program sa zmenil. Miesto telocvične sa išlo na jeden vyšší kopec, Stránik, za Žilinou. Vďaka tomu, že sme motorizovaní, nám odpadla vyčerpávajúca cesta od autobusu na vrchol. Ako daň si to zato odniesli tlmiče na autách a naše kosti, ktoré len tak hrkotali. Nasledoval asi 15-minútový výstup nahor. Stálo to však za to, prekonať všetky tieto prekážky. Na vrchole sa nám totiž naskytol nádherný pohľad na celú Žilinskú kotlinu, obkolesenú zo všetkých strán vrchmi a hrebeňmi. Oprášili sme si aspoň vedomosti z geografie (ktorý kopec sa ako volá). Cítili sme však stále túžbu po súboji, tak sme sa predčasne pobrali naspäť a predsa len sme „zadrtili" aj volejbal. Bolo badať, že po spoločnom obede akosi viac fungovala gravitácia, čiže by bol lepší nápad tieto činnosti vymeniť, ale čo už :) Nerozdelili sme sa nijako inak, ako Žilina–Prešov. Bol to celkom vyrovnaný zápas, aj keď Prešovčania boli jednoducho lepší. Zápas skončil našou prehrou 2:1.

foto: R. Uhriňák

Najakčnejšou aktivitou v ten deň bol jednoznačne bowling. Našli sa takí, čo sa s guľou zoznámili na dráhe po prvýkrát, ale ja taki čo už mali nejakú tu partičku za sebou. Našťastie, nikomu nezostali prsty v guli (hlavne gitaristom), a tak sme sa mohli vrátiť bez ujmy na náš checkpoint (zborový dom). A prišla dlho očakávaná spoločná mládež v nadácii Polis. O hlad sa postarali naše šikovné a starostlivé mládežníčky, takže to bol pomaly problém všetko zjesť :) Aby sme dokonale ovládali svoje mená, zahrali sme sa zopár zoznamovacích hier, ale nielen mená, ale aj čo-to sme sa o sebe podozvedali. Potom sme mali chvály a nasledovala téma, ktorú mal na starosti Samo Jurčo. Po niekoľkých piesňach sme šli doraziť posledné zvyšky jedla a keďže bolo opäť neskoro večer, pobrali sme sa do svojich postelí.

V nedeľu boli bohoslužby, na ktorých nás Prešovčania viedli v chválach. Nasledoval spoločný obed a potom sme mali ešte taký spoločný čas a podaktorí sa ešte vybrali za exotikou na pravú belgickú čokoládu. Po čase prišlo na rad lúčenie a po ňom sa už každý pobral svojou cestou.

Bol to veľmi dobre investovaný čas, prežili sme spolu mnoho krásnych chvíľ, avšak aj to najdôležitejšie... mohli sme mať spoločný čas s Pánom, chváliť Ho, spoločne sa modliť. Preto som šťastný a môžem povedať, že to bolo ďaleko viac ako len nejaké stretnutie dvoch skupín ľudí. Preto je úžasné, že to hlavné, čo nás spája, nie sú naše priateľstvá, ale priateľstvo s Bohom.

Tomáš Bošanský, Žilina

TEPLO VÁŠHO DOMOVA

Váš silný partner pri stavbe

ERBE STAVEBNINY s.r.o.

€URÓPSKA KVALITA ZA NAJNIŽŠIU CENU !

MICHALOVCE • KOŠICE • ROŽŇAVA • TREBIŠOV • ČERHOV

DODÁVAME KDEKOĽVEK NA ÚZEMÍ SLOVENSKA! www.erbeonline.sk

Občianske združenia

SOLAS a TEMELIOS

Vás pozývajú na kresťanskú konferenciu

STVORENIE A SÚČASNÁ VEDA

28. – 30. 8. 2009

Súčasná veda, najmä v oblasti biológie, genetiky a biochémie, priniesla mnohé objavy a pozorovania, ktoré jednoznačne poukazujú na dielo Stvoriteľa a potvrdzujú biblickú výpoveď o stvorení. O niektorých z nich budeme, formou prístupnou pre širokú verejnosť, vo svetle biblického zjavenia, na konferencii hovoriť.

ZAHRANIČNÝ HOSŤ A HLAVNÝ REČNÍK

prof. Andy McIntosh, DSc., Univerzita v Leeds, Anglicko

PROGRAM

prednášky

Čo je veda? – úvod do tematiky (30 min).
Biblický pohľad na vedu (50 min).
Skameneliny, Dinosaury a Biblia (60 min).
Zložitosť lietania (60 min).
Dizajn, Termodynamika a Informácia (60 min).
Veda a viera ako presvedčenie o veciach, ktoré sa nevidia (50 min).
Živé organizmy svedčia o Stvoriteľovi (50 min).
Svedectvo fotonických štruktúr a štrukturálnych farieb (30 min).

videoprezentácie a panelová diskusia

Jún:
Má pravdu Biblia, alebo Darwin? Sme potomkovia opíc, alebo dielom Stvoriteľa? Zapojte sa do témy:
EVOLÚCIA A BOH

Júl, august:
DIALÓG NEVYCHÁDZA

September:
Podeľte sa s nami o svoj názor na cirkevné školy v téme:
CIRKEVNÉ ŠKOLY V KONTEXTE VZDELÁVANIA

Privítame Vaše názory a postrehy:

na našej e-mailovej adrese:
dialog@mesacnikdialog.sk

v diskusnom fóre na:
www.mesacnikdialog.sk

aj písané na adresu redakcie

ZAPOJTE SA AJ VY DO TVORBY DIALÓGU